

**TURUN
YLIOPISTO**

Lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan yhteys tunnesäätelyyn aikuisuudessa

Kandidaatintutkielma

Anna Kiviranta ja Ida Roos

Ohjaaja: Jukka Leppänen

Turun yliopisto

Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta

Psykologian ja logopedian laitos

Psykologia

18.5.2025

Turku

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu

Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä

TURUN YLIOPISTO

Psykologian ja logopedian laitos / Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta

KIVIRANTA ANNA;

ROOS IDA: Lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan yhteys
tunnesäätelyyn aikuisuudessa

Kandidaatintutkielma, 52 sivua, 1 liite.

Psykologia

Toukokuu 2025

Systemaattisen katsauksen tavoitteena oli selvittää, onko lapsuudessa koettu seksuaaliväkivalta yhteydessä tunnesäätelyyn aikuisuudessa ja onko yhteyttä löydettävissä johonkin tiettyyn tunnesäätelyn osa-alueeseen. Tunnesäätelyllä tarkoitetaan yksilön yritystä tunnistaa omia tunteitaan, milloin ne esiintyvät sekä sitä, miten yksilö kokee ja ilmaisee tunteita. Tällä pyritään vaikuttamaan tunteiden ilmenemiseen, voimakkuuteen, kestoon sekä ilmaisemiseen. Lapsiin kohdistuneiden seksuaaliväkivallan tapausten määrä on ollut viime vuosina kasvussa. Tutkimusta lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan välittömistä ja pitkäaikaisista seurauksista on tehty aiemmin. Lapsuudessa koettu seksuaaliväkivalta näyttäisi olevan lapsilla yhteydessä heikentyneeseen tunnesäätelyyn sekä lisääntyneisiin tunnesäätelyn häiriöihin. Pitkäaikaisseurauksissa korostuvat tutkimuksissa muun muassa masennus, posttraumaattinen stressihäiriö sekä päihdehäiriöt, joiden oirehdinnassa tunnesäätelyn vaikeuksilla on osansa. Seksuaaliseen väkivaltaan liittyvät tunnesäätelyn ongelmat saattavat olla keskeinen pitkän aikavälin vaikutuksia välittävä tekijä. Aiempaa systemaattista katsausta lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan yhteydestä aikuisuuden tunnesäätelyyn ei ole vielä tehty. Katsaus kokoaakin yhteen aiheesta tähän mennessä tehdyt tutkimukset, ja tutkii mahdollista yhteyttä tunnesäätelyyn sekä sen osa-alueisiin.

Tutkimus suoritettiin systemaattisena katsauksena, johon liitettiin myös meta-analyysi. Katsaukseen valikoitui 14 artikkelia, jotka haettiin PubMed-, PsycInfo-, PsycArticles-, CINAHL-, ERIC-, MEDLINE- ja SocINDEX-tietokannoista tietokantakohtaisilla hakulausekkeilla. Artikkeleiden valintaprosessia ohjasivat katsauksen sisäänotto- ja poissulkukriteerit. Valikoiduista 14 artikkelista seitsemän sisällytettiin meta-analyysiin.

Tutkimuksen tulosten perusteella lapsuudessa koettu seksuaaliväkivalta näyttäisi olevan heikosti positiivisesti yhteydessä tunnesäätelyn vaikeuksiin aikuisuudessa. Tuloksia tukee myös meta-analyysin tulos, jonka mukaan muuttujien välillä on tilastollisesti merkitsevä positiivinen heikko yhteys, $r = 0.194$, 95 % CI [0.059; 0.329], $p = 0.005$. Tunnesäätelyn osa-alueita tarkastellessa koettu seksuaaliväkivalta näyttäisi olevan positiivisesti heikossa yhteydessä erityisesti impulssikontrollin vaikeuksiin sekä tunnesäätelystrategioiden rajoittuneeseen käyttämiseen. Jatkotutkimusten kannalta olisi tärkeää erotella tarkemmin koetun seksuaaliväkivallan piirteitä, sillä sen ilmeneminen eri tavoin voi aiheuttaa heterogeenisyyttä tutkittavien joukossa. Tutkimustieto koskien lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan yhteyttä aikuisuuden tunnesäätelyyn on tärkeää erityisesti ennaltaehkäisyä sekä interventioiden kehittämisen kannalta.

Avainsanat: lapsuudessa koettu seksuaaliväkivalta, seksuaaliväkivalta, tunteet, tunnesäätely, tunnesäätelyn vaikeudet, aikuiset

Sisällys

1	Johdanto	4
1.1	Tunnesäätely	5
1.2	Lapsiin kohdistuva seksuaaliväkivalta	7
1.3	Lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan ja tunnesäätelyn yhteys	8
1.4	Tutkimuskysymykset	9
2	Menetelmät	11
2.1	Aineiston hankinta	11
2.2	Aineiston luokittelu	13
2.3	Meta-analyysi	14
3	Tulokset	15
3.1	Tutkimuksen aineisto	15
3.2	Käytetyt mittarit	22
3.2.1	Lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan mittarit	22
3.2.2	Tunnesäätelyn mittarit	24
3.3	Lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan ja tunnesäätelyn yhteys	26
3.3.1	Yhteys tunnesäätelyn kokonaisarvioon	26
3.3.2	Yhteys tunnesäätelyn osa-aluekohtaisiin arvioihin	33
3.4	Meta-analyysin tulokset	34
4	Pohdinta	37
4.1	Katsauksen vahvuudet ja rajoitukset	38
4.2	Käytännön merkitys ja jatkotutkimus	40
4.3	Lopuksi	42
	Lähteet	43
	Liitteet	52
	Liite 1. Hakulausekkeet	52

1 Johdanto

Lapsiin kohdistuneet seksuaaliväkivallan tapaukset ovat olleet viime vuosina paljon esillä keskusteluissa ja mediassa. Systemaattisen kirjallisuuskatsauksemme aiheena on tarkastella, miten lapsuudessa koettu seksuaaliväkivalta ja tunnesäätely aikuisuudessa ovat yhteydessä toisiinsa. Tunnesäätely voidaan määritellä yksilön yrityksenä tunnistaa omia tunteitaan, milloin ne esiintyvät sekä miten tunteita kokee ja ilmaisee (Gross, 1998). Maailman terveysjärjestö (World Health Organization [WHO], n.d.) määrittelee seksuaaliväkivallan seuraavasti: ”Seksuaaliväkivalta tarkoittaa mitä tahansa seksuaalista tekoa, yritystä saada seksuaalisia tekoja, ei-toivottuja seksuaalisia kommentteja tai lähestymisiä, tai yrityksiä kaupata, tai muulla tavoin suunnata ihmisen seksuaalisuutta, joka tapahtuu pakottamalla ilman suostumusta, riippumatta heidän suhteestaan uhriin, missä tahansa ympäristössä”.

Katsauksemme keskittyy lapsuudessa koettuun seksuaaliväkivaltaan, jolla tarkoitetaan kaikkia niitä tekoja, joilla loukataan lapsen seksuaalista koskemattomuutta ja itsemääräämisoikeutta (Rossi ym., 2022). Suomessa vuonna 2024 poliisille tehtiin yhteensä 3043 ilmoitusta lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä, mikä on 44.7 % suurempi määrä ilmoituksia kuin vuonna 2023 (Poliisi, n.d.). Myös pidemmällä aikavälillä lapsiin kohdistuva seksuaaliväkivalta on kasvanut melkein vuosittain (Tilastokeskus, n.d.). Vuonna 2023 EU:ssa raportoitiin 1.3 miljoonaa lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivallan tapausta (Euroopan komissio, 2024).

Käsityksemme mukaan lapsuuden ajan seksuaaliväkivallan ja tunnesäätelyn yhteydestä on tehty tutkimusta, mutta enemmän lapsilla kuin aikuisilla, eikä seksuaaliväkivallan pitkäaikaisvaikutuksista aikuisiän tunnesäätelyyn ole aiemmin tehty systemaattista katsausta tai meta-analyysia. Sekä lapsuus että nuoruus ovat merkittävät ajanjaksot tunnesäätelyn kehittymiselle (Rawana ym., 2014). Kehitykselle merkittävässä vaiheessa koettu trauma asettaa riskin mahdollisille läpi elämän jatkuville tunnesäätelyn häiriöille (Warmingham ym., 2023). Kaltoinkohtelu häiritsee tunnesäätelyn taitojen kehittymistä (Burns ym., 2010), mikä voi näkyä puutteina ja viiveinä tunteiden ymmärtämisessä ja säätelyssä kaltoinkohdelluilla lapsilla (Shipman ym., 2000). Tutkimustietoa koetun seksuaaliväkivallan yhteyksistä tunnesäätelyyn on saatu aiemmin etenkin lapsilta. On kuitenkin mielekästä tutkia lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan yhteyttä tunnesäätelyyn myös aikuisuudessa, koska tällöin saadaan tietoa koetun seksuaaliväkivallan mahdollisista pitkäaikaisista seurauksista. Tunnesäätelyä on tutkittu välittävänä muuttujana lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan ja erilaisten pitkäaikaisten seurausten, kuten PTSD:n ja masennuksen, välisessä yhteydessä (esim., Goldsmith ym., 2013;

Yaroslavsky ym., 2022). Tunnesäätelyn vaikeuksien onkin osoitettu olevan yksi tekijä, joka saattaa aiheuttaa ja ylläpitää psyykkisten häiriöiden oireita (McLaughlin ym., 2020). Myös tämän kannalta on mielekästä tutkia tätä välittävää muuttujaa tarkemmin. Katsauksemme tavoitteena on siis selvittää, millaista tutkimusta tunnesäätelystä on tehty aikuisilla, jotka ovat lapsuudessaan kokeneet seksuaaliväkivaltaa.

1.1 Tunnesäätely

Tunnesäätelyn määritelmiä on monia erilaisia. Tunnesäätelyn tutkimuksen yhtenä pioneerinä pidetään James J. Grossia, jonka mukaan tunteiden säätelyä määrittävä piirre on tavoite pyrkiä vaikuttamaan tunteiden syntymiseen ja kehittymiseen, ja se vaatii yhden tai useamman tunnesäätelyprosessin aktivoitumista (Gross ym., 2011). Tunnesäätelyprosesseilla pyritään vaikuttamaan tunteiden ilmenemiseen, voimakkuuteen, keston sekä ilmaisemiseen (Gross, 2014). Yksi tunnesäätelyn teorioista on prosessimalli (Gross, 1998). Siinä tunnesäätely on jaettu viiteen eri prosessiin, jotka ovat tilanteen valinta (*engl. situation selection*), tilanteen muokkaus (*engl. situation modification*), huomion suuntaaminen (*engl. attentional deployment*), kognitiivinen muutos (*engl. cognitive change*) ja reaktion muokkaus (*engl. response modulation*). Neljä ensimmäistä prosessin vaihetta luetaan ennakoiviksi, eli tunnetta edeltäviksi, ja viimeinen reaktiiviseksi, eli tunteen jälkeiseksi, tunnesäätelyksi. Prosessimallissa jokainen vaihe siis sisältää tunteiden säätelyä, mutta niissä käytettävät tunnesäätelyn strategiat ovat erilaisia. Usein kuitenkin monia erilaisia tunteiden säätelystrategioita saatetaan käyttää samanaikaisesti, joten jaottelu viiteen eri vaiheeseen on vain teoreettista ja se auttaa ymmärtämään paremmin kompleksista ilmiötä.

Haluamme tuoda esille lisäksi toisen määritelmän tunnesäätelylle, sillä myös tätä määritelmää käytetään paljon, ja suurimmassa osassa katsauksemme tutkimuksista on käytetty DERS-mittaria, joka perustuu tähän määritelmään. Määritelmän mukaan tunnesäätelyllä tarkoitetaan tietoisuutta ja ymmärrystä tunteista, tunteiden hyväksymistä, kykyä kontrolloida impulsiivista käytöstä, käyttäytymistä haluttujen tavoitteiden mukaisesti erityisesti kokiessa negatiivisia tunteita sekä kykyä käyttää joustavasti ja tilannesidonnaisesti tunnesäätelystrategioita ylläpitääkseen omia tavoitteitaan ja ulkopuolisia vaatimuksia (Gratz & Roemer, 2004).

Tunteiden säätelyn menetelmiin katsotaan kuuluvan sekä kognitiivisia prosesseja että käyttäytymisprosesseja (Gross & Thompson, 2007). Tunteiden säätely voi lisäksi olla joko tietoisista tai tiedostamatonta toimintaa (Gross, 2015). Tunteiden säätelyyn liittyy erilaisia

strategioita, joiden avulla tunteita yritetään säädellä. Tällaisia ovat esimerkiksi välttely, tunteiden ilmaisu, ruminointi, kognitiivinen uudelleenarviointi ja tunneilmaisun tukahduttaminen (Gross, 1998). Tunnesäätelyn strategioita voidaan jaotella esimerkiksi adaptiivisiin, joilla tarkoitetaan tunnesäätelyn käyttöä onnistuneesti tavoitteiden saavuttamiseksi, ja maladaptiivisiin keinoihin, joilla tarkoitetaan tunteiden säätelyn epäonnistumista (Campbell-Sills ym., 2011). Kuitenkaan tunnesäätelyyn käytettävät strategiat ovat harvoin pelkästään joko adaptiivisia tai maladaptiivisia (Thompson, 2011).

Tunnesäätely ei siis ole aina vain toimivien tunnesäätelystrategioiden käyttämistä, vaan siihen liittyy myös tunnesäätelyn vaikeuksia. Tunnesäätelyn vaikeuksina voidaan nähdä tunteiden säätämättömyys silloin, kun sille olisi tarvetta, sekä tilanteeseen sopimattomien tunnesäätelystrategioiden käyttäminen (Gratz & Roemer, 2004; Gross, 2013; Gross & Jazaieri, 2014). Tutkimusta on kertynyt paljon tunnesäätelyn vaikeuksista osana epävakaata persoonallisuushäiriötä (Linehan, 1993). Tunteiden säätelyä on tutkittu myös esimerkiksi ahdistuneisuushäiriön, mielialahäiriöiden ja päihdehäiriöiden yhteydessä (Campbell-Sills ym., 2011; Joormann & Siemer, 2011; Kober, 2011). Tyypillisesti tunnesäätelyn vaikeudet, puutteet tunnesäätelyssä ja maladaptiivisten strategioiden käyttäminen liittyvät näihin edellä mainittuihin mielenterveyden häiriöihin (Aldao ym., 2010; Campbell-Sills ym., 2011; Joormann & Siemer, 2011; Kober, 2011).

Tunteiden säätely alkaa lapsuudessa, ja sen kehittymiseen vaikuttavat fyysisen kehityksen lisäksi myös vanhempien tunnesäätelytaidot ja käyttämät tunnesäätelystrategiat, joille lapsi altistuu (Thompson, 2011). Vanhempien ajatuksilla tunteista ja niiden näyttämisestä on nähty myös olevan vaikutusta lapsen tunnesäätelyn kehitykseen. Tunnesäätely kehittyy koko lapsuuden ajan, joten lapsuudessa tunnesäätelyyn käytettävät strategiat ovat yksinkertaisempia ja rajoittuneempia kuin aikuisuudessa (Gross & Muñoz, 1995; Zeman ym., 2006). Tunnesäätely kehittyy myös aikuisuudessa esimerkiksi työympäristössä, jossa yksilöltä voidaan vaatia uusien tunnesäätelystrategioiden käyttöä (Gross & Muñoz, 1995). Lapsuus on tärkeä vaihe tunnesäätelyn kehitykselle, jolloin lapsuudessa koettu trauma voi aiheuttaa riskin tälle kehitykselle. Tämän vuoksi on tärkeää tutkia, millaista tunnesäätely on aikuisilla, jotka ovat lapsuudessaan kokeneet seksuaaliväkivaltaa. Kuitenkin myös aikuisuuden sisällä tunnesäätelyllä on eroavaisuuksia yksilöllisten tekijöiden lisäksi, sillä aikuisuus on laaja käsite ja kattaa useita vuosikymmeniä (Charles & Carstensen, 2011).

1.2 Lapsiin kohdistuva seksuaaliväkivalta

Lapsiin kohdistuva seksuaaliväkivalta on merkittävä riski kehitykselle ja hyvinvoinnille. Maailman terveysjärjestö eli WHO (1999) on määritellyt lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan seuraavasti: ”Lapsen osallistaminen seksuaaliseen toimintaan, jota lapsi ei täysin ymmärrä ja käsitä, johon lapsi ei kykene antamaan tietoista suostumustaan tai johon lapsi ei ole kehityksellisesti valmis eikä pysty antamaan suostumustaan, tai toiminta, joka on lainvastaista tai sosiaalinen tabu”. WHO määrittelee lisäksi, että tekijänä on aikuinen tai toinen lapsi, joka ikänsä tai kehitystasonsa puolesta on vastuullisessa tai luottamuksellisessa asemassa tai valtasuhteessa. Tekijän tarkoituksena on tyydyttää tai täyttää omia tarpeitaan.

Lapsiin kohdistuva seksuaaliväkivalta on terminä laaja ja se käsittää sekä kontaktillisia että kontaktittomia väkivallan muotoja, kuten sukupuoliyhteyden tai sen yrityksen, genitaalialueiden hyväilyn suoraan tai vaatteiden päältä, ekshibitionismin eli itsensäpaljastamisen ja lapsen altistamisen pornografiselle sisällölle (Olafson, 2011; Putnam, 2003). Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos [THL], n.d.) lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan määrittelyssä seksuaaliväkivalta voi aiemmin lueteltujen lisäksi sisältää myös internetin kautta tapahtuvan seksuaaliväkivallan muodon, jossa lapsi altistetaan ikään kuulumattomalle seksuaaliselle toiminnalle ja kuvamateriaalille.

Tutkimusten välillä on eri näkökulmia siihen, miten lapsuuden ajan seksuaaliväkivalta määritellään iän puolesta. Ikä vaihtelee tutkimuksista riippuen tyypillisesti 12–18 ikävuoden välillä. Tässä katsauksessa olemme määritelleet lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan koskemaan alle 18-vuotiaita. Perustelemme valintamme Suomen lainsäädännöllä, jossa lapseksi määritellään alle 18-vuotias.

Lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan tekijät eivät usein ole lapsen perheenjäseniä tai muita läheisiä sukulaisia (Mielityinen ym., 2023; Olafson, 2011). Vuonna 2011 julkaistun artikkelin mukaan suurin osa tekijöistä on kuitenkin lapsiuhrille tuttu henkilö (Olafson, 2011). Vuoden 2022 kansallisen lapsiuhritutkimuksen mukaan lapselle tuntemattomien tekijöiden määrä oli kuitenkin lisääntynyt tilastollisesti merkitsevästi vuosina 2008 ja 2013 tehtyihin lapsiuhritutkimuksiin verrattuna (Mielityinen ym., 2023). Seksuaaliväkivaltaa kokeneet kuudes- ja yhdeksäsluokkalaiset raportoivat vuoden 2022 lapsiuhritutkimuksessa väkivallan tekijäksi eniten tuntemattomia henkilöitä. Sukulaisista yleisimmin tekijänä oli serkku, joka oli listassa viidenneksi yleisin.

Kuten aiemmin mainittu, epäiltyjen seksuaalirikosten määrä on ollut kasvussa viime vuosina (Poliisi, n.d.). Myös vuoden 2022 kansallisen lapsiuhritutkimuksen (Mielityinen ym., 2023) mukaan lasten ja nuorten kokema seksuaaliväkivalta on lisääntynyt. Kokemukset ovat lisääntyneet etenkin kuudes- ja yhdeksäsluokkalaisten tyttöjen kohdalla. On kuitenkin huomioitava, että osa tilastoista tarkastelee ainoastaan poliisille tulleita epäilyjä ja kaikki lapsiin kohdistuvat seksuaaliväkivallan tapaukset eivät tule edes tietoon. Ilmiön laajuudesta on siis vaikea saada tarkkaa tietoa.

1.3 Lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan ja tunnesäätelyn yhteys

Lapsuudessa koettu seksuaaliväkivalta on riskitekijänä kehitykselle ja hyvinvoinnille. Erilaiset tekijät vaikuttavat osaltaan siihen, millä tavoin seksuaaliväkivaltaa kokenut oireilee elämänsä aikana (Olafson, 2011). Näitä tekijöitä ovat esimerkiksi aiemmat tai samanaikaiset muut traumat, jo olemassa olevat mielenterveyden häiriöt, koetun väkivallan luonne, kesto, suhde tekijään sekä saadun tuen määrä trauman jälkeen. On siis huomioitava, että seksuaaliväkivaltaa kokeneet ovat hyvin heterogeeninen ryhmä jo näiden edellä mainittujen muuttujien osalta eikä lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan seuraukset ole aina samanlaisia.

Tutkimusta lapsuuden ajan kaltoinkohtelun yhteyksistä tunnesäätelyyn on tehty etenkin lapsilla. Tutkimustulokset osoittavat, että lapsuudessa koettu kaltoinkohtelu, joka sisältää myös seksuaaliväkivallan, on tilastollisesti merkitsevästi yhteydessä heikentyneeseen tunnesäätelyyn (Gruhn & Compas, 2020) ja lisääntyneisiin tunnesäätelyn häiriöihin (Gruhn & Compas, 2020; Kim & Cicchetti, 2010). Myös seksuaaliväkivaltaan keskittyneiden tutkimusten mukaan seksuaaliväkivaltaa kokeneiden lasten vanhemmat raportoivat lapsillansa heikompia tunnesäätelyn kykyjä verrattuna ei seksuaaliväkivaltaa kokeneisiin lapsiin (Séguin-Lemire ym., 2017). Seksuaaliväkivaltaa kokeneilla tyttölapsilla näyttäisi tutkimuksen mukaan olevan heikentynyt kyky säädellä tunteitaan ja taipumus käyttää enemmän maladaptiivisia tunnesäätelykeinoja (Shipman ym., 2000). Lapsilla on lisäksi tutkittu koetun seksuaaliväkivallan yhteyttä erilaisiin psyykkisiin oireisiin. Tutkimustuloksissa painottuvat muun muassa mielenterveyden häiriöt, kuten masennus, ahdistuneisuushäiriö, epävakaata persoonallisuushäiriö, päihdehäiriö, posttraumaattinen stressihäiriö sekä syömishäiriöt, joissa tunnesäätelyn vaikeuksilla on myös osansa (Putnam, 2003; Singh ym., 2014). Tutkimuksen perusteella tiedetään, että lapsuudessaan seksuaaliväkivaltaa kokeneilla on merkittävä riski sairastua mielenterveyden häiriöihin niin lapsena kuin myöhemmin aikuisena (Collin-Vézina ym., 2013; Spataro ym., 2004).

Lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan pitkäaikaisista seurauksista on tutkittu esimerkiksi masennusta, ahdistuneisuushäiriötä, persoonallisuushäiriötä, kuten epävakaata persoonallisuushäiriötä, PTSD:tä sekä päihdehäiriötä (Ali ym., 2024; Chen ym., 2010; Hailes ym., 2019; Hodder & Gow, 2012; Manukrishnan & Bhagabati, 2023). Näissä mielenterveyden häiriöissä tunnesäätelyllä on osansa oirehdinnassa. On siis perusteltua olettaa, että lapsuudessa koetulla seksuaaliväkivallalla voisi mahdollisesti olla yhteys tunnesäätelyyn vielä aikuisuudessakin. Tutkimusten perusteella tiedetään, että etenkin varhain koettu seksuaaliväkivalta ja väkivallan jatkuminen useiden eri kehitysvaiheiden läpi, seksuaaliväkivallan vakavammat muodot ja läheinen suhde tekijään ovat yhteydessä koetun seksuaaliväkivallan pidempiaikaisiin seurauksiin (Olafson, 2011).

Lapsuus on täynnä kriittisiä kehitysvaiheita ja täten lapsuudessa koettu seksuaaliväkivalta voi asettaa tunnesäätelyn kehitykselle riskin. Lapsuudessa koettuun seksuaaliväkivaltaan liittyy usein luottamuksen pettäminen lapsen kannalta merkittävässä ihmissuhteissa, mikä voi asettaa haasteen lapsen tunnesäätelylle ja sen kehittymiselle (Coyle ym., 2014). Koska tutkimusta juuri seksuaaliväkivaltaa kokeneen lapsen tunnesäätelystä on käsityksemme mukaan olemassa paljon, koimme tärkeäksi koota yhteen artikkelit, jotka tutkivat yhteyttä aikuisilla, jotka ovat lapsuudessaan kokeneet seksuaaliväkivaltaa.

1.4 Tutkimuskysymykset

Katsauksemme kannalta kiinnostavasta aiheesta tehdyissä tutkimuksissa tunnesäätelyä on pitkälti tutkittu mediaattorina lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan ja psykopatologian välistä yhteyttä tutkittaessa. On kuitenkin tärkeää tutkia myös lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan ja aikuisuuden tunnesäätelyn yhteyttä suoraan sekä arvioida yhteyden voimakkuutta. Aiheesta ei lisäksi ole tehty vielä systemaattista katsausta. Tämä systemaattinen katsaus pyrkiikin täyttämään tämän aukon nykyisellä tutkimuskentällä.

Katsauksemme tutkimuskysymykset ovat: 1) onko lapsuudessa koettu seksuaaliväkivalta yhteydessä tunnesäätelyyn aikuisuudessa ja 2) millainen mahdollisen yhteyden suunta ja voimakkuus on. Kiinnostuimme vielä jälkikäteen tutkimaan, korostuuko yhteys johonkin tiettyyn tunnesäätelyn osa-alueeseen. Asetimme tämän post hoc -kysymyksen katsauksemme kolmanneksi tutkimuskysymykseksi. Tutkimuksessa ei asetettu etukäteishypoteesia yhteyden suunnasta ja voimakkuudesta, mutta aikaisemman kirjallisuuden

perusteella voidaan seksuaaliväkivallan yleisesti olettaa olevan käänteisesti yhteydessä tunnesäätelyyn.

2 Menetelmät

2.1 Aineiston hankinta

Tutkimus toteutettiin systemaattisena kirjallisuuskatsauksena. Tietokantahaut toteutettiin 19.2.2025 tietokannoissa PubMed, PsycInfo (EBSCO), PsycArticles (EBSCO), CINAHL (EBSCO), ERIC (EBSCO), MEDLINE (EBSCO) ja SocINDEX (EBSCO). Jätimme lopulta pois EBSCON kaksi muuta tietokantaa, MLA Directory of Periodicals ja MLA International Bibliography with Full Text, sillä nämä tietokannat eivät tuottaneet meille lainkaan hakutuloksia. Rajasimme tietokantahaut PubMediä lukuun ottamatta vertaisarvioituihin artikkeleihin. Emme rajanneet tuloksia ajallisesti.

Artikkelien sisäänottokriteereinä olivat: 1) tutkimuksessa on tutkittu seksuaaliväkivaltaa, 2) tutkittavat ovat kokeneet seksuaaliväkivaltaa lapsuudessa, eli alle 18-vuotiaana, 2) tutkimuksessa tunnesäätelyä on tutkittu aikuisilla, eli yli 18-vuotiailla, 3) tutkimuksesta on löydettävissä tietoa juuri lapsuuden ajan seksuaaliväkivallan ja aikuisuuden tunnesäätelyn yhteydestä ja 4) tutkimus on vertaisarvioitu. Poissulkukriteereinä olivat: 1) tutkittavat ovat kokeneet koko elämän kestävää seksuaaliväkivaltaa, 2) tutkimuksessa on mainittu tai on pääteltävissä, että tutkittavat ovat kokeneet seksuaaliväkivaltaa lapsuuden lisäksi myös aikuisuudessa, 3) tunnesäätelyä on tutkittu tietyn toiminnan, esimerkiksi alkoholin liikakulutuksen, kautta, 4) tutkimuksessa on tutkittu vain tiettyä tunteiden säätelyn osa-aluetta kokonaisuuden tarkastelun sijaan, 5) tutkimus on julkaistu muulla kuin englannin tai suomen kielellä ja 6) tutkimus on systemaattinen katsaus tai meta-analyysi.

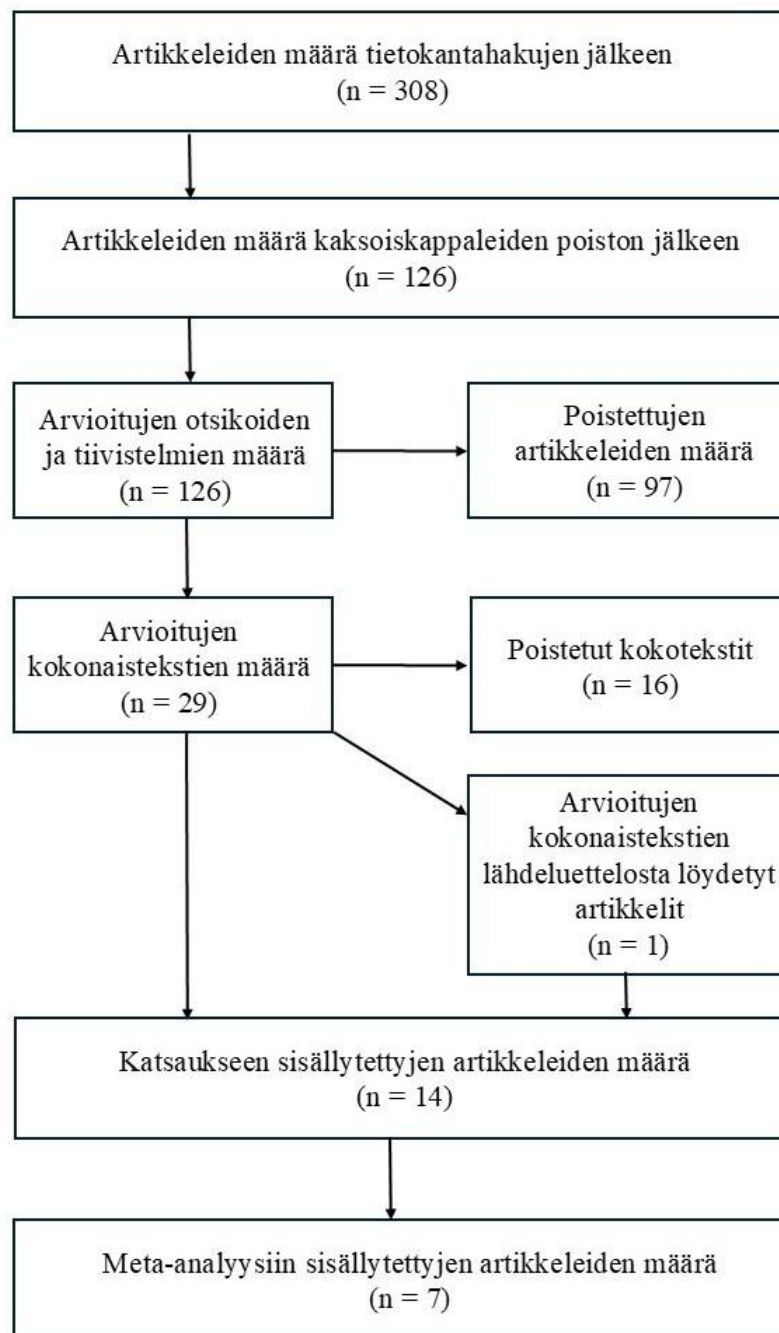
Muodostimme hakulausekkeet tietokantoihin siten, että ne tuottivat tutkimuskysymyksemme kannalta olennaisia hakutuloksia. Jätimme hakulausekkeistamme pois hakusanat, jotka eivät tuottaneet lisää hakutuloksia. Lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaan ja tunteiden säätelyyn voidaan viitata myös esimerkiksi termeillä *minor sexual assault*, *child molestation*, *self-regulation of emotion*, *emotion self-regulation* sekä *dysregulation of emotion*, mutta kyseiset hakusanat eivät kuitenkaan lisänneet saamiemme hakutulosten määrää. Muokkasimme hakulausekkeet eri tietokantoihin sopiviksi. Hakulausekkeet olivat samanlaiset eri tietokantojen välillä lukuun ottamatta tietokantakohtaisia asiasanoja sekä termiä *sexual assault in childhood*, jota PubMed-tietokanta ei tunnistanut. Hakulausekkeet on esitetty Liitteessä 1.

Siirsimme eri tietokantojen hakutulokset Rayyan-ohjelmaan (Ouzzani ym., 2016). Tietokantojen hakutuloksia oli yhteensä 308. Kaksoiskappaleiden poiston jälkeen artikkeleita jäi 126. Näistä artikkeleista luimme toisistamme riippumatta ja sokkoutetusti abstraktit läpi, ja sisäänotto- ja poissulkukriteerien perusteella päätimme joko poistaa artikkelin tai lukea sen kokonaan. Huomasimme, että juuri lapsuuden ajan seksuaaliväkivallan ja aikuisuuden tunnesäätelyn välisestä yhteydestä on vähän tutkimusta. Abstraktien lukemisessa tämä aiheutti haasteita päättää, voidaanko artikkeli ottaa mukaan kokonaistekstitarkasteluun. Näissä epäselvissä tapauksissa kokotekstien tarkastelu helpotti meitä päätöksenteossa. Poistimme abstrakteja tarkastellessamme myös yhden artikkelin, josta oli kaksi eri versiota ja säilytimme versioista tuoreemman. Tämän jälkeen kävimme yhdessä erimielisyydet läpi, minkä jälkeen meille jäi kokonaistekstitarkasteluun 29 artikkelia.

Seuraavaksi luimme kokonaan nämä 29 artikkelia, ja sisäänotto- ja poissulkukriteerien perusteella päätimme joko sisällyttää ne osaksi katsaustamme tai jättää ne pois. Poistimme yhden artikkelin sen perusteella, että meillä ei ollut pääsyä kokotekstiin. Kokonaistekstitarkasteluvaiheessa löysimme erään artikkelin lähdeluettelosta yhden uuden sisäänottokriteerihimme sopivan artikkelin. Luimme artikkelin kokonaisuudessaan ja päätimme sisällyttää sen katsaukseemme. Lopulta sisällytimme katsaukseemme 14 artikkelia. Edellä kuvattu katsaukseen valittujen artikkeleiden valintaprosessi on esitetty vuokaaviona Kuvassa 1.

Kuva 1

Katsaukseen valittujen artikkeleiden valintaprosessi

2.2 Aineiston luokittelu

Katsaukseemme valikoituneista artikkeleista osa tutki lapsuuden ajan seksuaaliväkivallan ja aikuisuuden tunnesäätelyn yhteyttä, kun taas osassa tutkimuksia tutkittiin tunnesäätelyä mediaattorina lapsuuden ajan seksuaaliväkivallan ja toisen muuttujan välisessä yhteydessä. Keräsimme kaikista näistä artikkeleista julkaisuvuoden ja tutkimusmaan, otoskoon, tutkittavien iän, sukupuolen ja etnisyyden sekä lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa kokeneiden prosenttiosuuden otoksesta. Kerätyt tiedot on esitelty Taulukossa 1. Näiden kerättyjen tietojen

perusteella arvioimme, mitkä artikkelit voimme sisällyttää katsauksemme liitettyyn meta-analyysiin.

Katsauksemme tutkimuksissa yhteyttä on tutkittu pääsääntöisesti siten, että tunnesäätelyn mittareissa korkeampi pistemäärä kuvaa heikompaa tunteiden säätelyä. Yhdessä tutkimuksessa mittari oli määritelty toisin päin, eli korkeampi pistemäärä kuvaa parempaa tunnesäätelyä. Olemme kääntäneet tästä tutkimuksesta saadun tuloksen samansuuntaiseksi muiden tutkimusten arvojen kanssa tulkinnan selkeyttämiseksi.

2.3 Meta-analyysi

Meta-analyysiimme valikoitui katsauksemme 14 tutkimuksesta 7 artikkelia. Valitsimme meta-analyysiimme tulevat artikkelit sen perusteella, että tutkimuksissa oli tutkittu lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan ja aikuisuuden tunnesäätelyn yhteyttä korrelaation tai regressiokertoimen avulla. Jätimme meta-analyysistä pois seksuaaliväkivaltaa kokeneita ja kontrolliryhmiä vertailevat tutkimukset, koska se olisi vaikeuttanut tutkimusten tulosten vertailtavuutta. Koska kyseisistä tutkimuksista saatavat arvot kertovat ryhmien välisistä eroista tunnesäätelyssä, ei varsinaista tietoa tutkimuskysymyksemme kannalta kiinnostavasta yhteydestä ollut saatavilla. Lisäksi jätimme meta-analyysistä pois sellaiset tutkimukset, joissa ei ole eritelty lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa kokeneiden määrää otoksessa.

Käytimme meta-analyysissämme efektikoon estimaattina korrelaatiokerrointa (Artime & Peterson, 2012; Banducci ym., 2014; Brown ym., 2024; Kuo ym., 2015; Meyer ym., 2017; Parkhill & Pickett, 2016; Weiss ym., 2013). Meta-analyysiimme valikoituneissa artikkeleissa on kolme tutkimusta, joissa efektikokona on käytetty standardoitua regressiokerrointa β . Käänsimme arvot Psychometrica-sivustolla korrelaatioiksi (Lenhard & Lenhard, 2022). Suoritimme meta-analyysin ESCI-alustalla Pearsonin korrelaatiokertoimille suunnatulla välilehdellä (Cumming & Calin-Jageman, 2016). Käytimme meta-analyysissämme random effects -mallia, koska tutkimusten otokset eivät todennäköisesti ole samasta populaatiosta. Lapsuudessa seksuaaliväkivaltaa kokeneet ovat hyvin heterogeeninen ryhmä ja tutkimusten otokset ja mittarit olivat keskenään melko erilaisia, joten valitsimme tehdä meta-analyysin random effects -mallilla.

3 Tulokset

3.1 Tutkimuksen aineisto

Tämän systemaattisen katsauksen tarkoituksena on selvittää lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan ja aikuisuuden tunnesäätelyn välistä yhteyttä. Katsauksemme sisältää 14 artikkelia, jotka on julkaistu vuosina 2010–2024. Tutkimuksista 12 on julkaistu Yhdysvalloissa ja loput kaksi (2) Kanadassa. Katsauksemme sisältää muutaman tutkimuksen, joissa vertailtiin lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa kokeneiden tunnesäätelyä kontrolliryhmään. Vaikka suurimmassa osassa tutkimuksia lapsuuden ajan seksuaaliväkivallan ja aikuisuuden tunnesäätelyn välisen yhteyden tutkiminen ei ollut keskiössä, oli tutkimuksista saatavilla myös katsauksemme tutkimuskysymyksen kannalta oleellista tietoa korrelaatioina, regressiokertoimina ja keskiarvojen vertailuina. Keskiarvoja vertailtiin tutkimuksissa lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa kokeneiden ja kontrolliryhmän välillä. Kontrolliryhmillä ei ollut joko minkäänlaista lapsuuden ajan hyväksikäyttöhistoriaa (Muehlenkamp ym., 2010), ei lainkaan lapsuuden ajan seksuaaliväkivallan kokemusta (Walsh ym., 2011) tai ei lainkaan missään elämän vaiheessa koettua seksuaaliväkivaltaa. (Charak ym., 2017).

Suurimmassa osassa katsauksemme tutkimuksista koehenkilöt olivat yliopisto-opiskelijoita. Kahdessa tutkimuksessa (Banducci ym., 2014; Weiss ym., 2013) tutkittavat olivat henkilöitä, joilla on päihdehäiriö. Heidät oli rekrytoitu tutkimukseen päihteiden käyttäjien hoitokeskuksesta. Yhdessä tutkimuksessa (Walsh ym., 2011) tutkittavat olivat naisvankeja ja yhden tutkimuksen (Brown ym., 2024) koehenkilöt olivat miehiä, joilla on diagnosoitu HIV viimeisen vuoden aikana.

Lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa tutkittiin joissakin tutkimuksissa yksinään, ja joissakin tutkimuksissa osana lapsuuden ajan kaltoinkohtelua, joka koostui usein seksuaaliväkivallan lisäksi emotionaalisesta ja fyysisestä väkivallasta. Osassa tutkimuksista seksuaaliväkivaltaa mitattiin vain yhdellä kysymyksellä, kun taas osa mittareista sisälsi useita kysymyksiä, joiden avulla koetusta seksuaaliväkivallasta ja sen vakavuudesta saatiin tarkempaa tietoa. Lapsuuden aikana koetun seksuaaliväkivallan iän rajausta vaihteli tutkimusten välillä. Suurimmassa osassa tutkimuksia lapsuuden ajan seksuaaliväkivallaksi määriteltiin alle 18-vuotiaana koettu seksuaaliväkivalta. Yhdessä tutkimuksessa (Snow ym., 2022) iän yläraja oli 16 vuotta ja yksi tutkimus (Walsh ym., 2011) määritteli lapsuuden rajaksi 14 ikävuoden. Muutamassa artikkelissa lapsuudeksi katsottua ikää ei ollut määritetty lainkaan.

Tunnesäätelyä tarkasteltiin osassa katsaukseen sisällytetyissä tutkimuksissa kokonaisuudessaan ja osassa tarkasteltiin tarkemmin tunnesäätelyn eri osa-alueita. Tunnesäätelyä mitattiin tutkimuksen mukaan joko tunnesäätelyn vaikeuksina, tunnesäätelyn toimivuutena tai jakamalla käytetyt tunnesäätelykeinot adaptiivisiin ja maladaptiivisiin keinoihin. Tarkemmat tiedot aineistosta ja koehenkilöistä on esitetty Taulukossa 1.

Taulukko 1*Tutkimuksen aineisto*

Tekijät, julkaisuvuosi ja tutkimusmaa	Otoskoko	Tutkittavien ikä	Sukupuoli	Etnisyys	Lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa kokeneiden prosenttiosuus otoksesta
Artime & Peterson, (2012), Yhdysvallat	320	18–30-vuotiaat	miehiä 100 %	afroamerikkalaisia 80 %, valkoisia, 16 %, alkuperäisamerikkalaisia tai Alaskan alkuperäiskansalaisia 2 %, aasialaisia 0.6 % ja muita 0.9 %, latinalaisamerikkalaisia 3 %, ei vastanneita 0.5 %.	54 %
Banducci ym., (2014) Yhdysvallat	280	$M = 43.3, SD = 9.79$	miehiä 69.7 %, naisia 30.3 %	afroamerikkalaisia 88.4 %	24.6 %
Brown ym., (2024), Yhdysvallat	202	$M = 32, SD = 9.1$ 18–50+-vuotiaat	miehiä 100 %	mustia 41.8 %, valkoisia 16.4 %, latinalaisamerikkalaisia 25.3 %, monietnisiä 10.5 %, aasialaisia/tyynenmerensaarelainen/muita 6.0 %	56.9 %

Tekijät, julkaisuvuosi ja tutkimusmaa	Otoskoko	Tutkittavien ikä	Sukupuoli	Etnisyys	Lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa kokeneiden prosenttiosuus otoksesta
Charak ym., (2018), Yhdysvallat	335	$M = 22.0, SD = 2.22$ 18–25-vuotiaat	naisia 100 %	valkoisia 64.2 %, afroamerikkalaisia 32.5 %, latinalaisamerikkalaisia 6.6 %, aasialaisia 5.1 %, alkuperäisamerikkalaisia 3.6 %, muita 2.7 %	20.3 %
Harris ym., (2021), Yhdysvallat	419	$M = 40.09, SD = 11.89$ 18–65-vuotiaat	naisia 100 %	afroamerikkalaisia 100 %	Ei raportoitu
Kuo ym., (2015), Kanada	243	$M = 20.10, SD = 4.74$	naisia 85.6 %, miehiä 14.4 %	valkoisia 40.7 %, aasialaiskanadalaisia/aasialaisia 32.1 %, mustia 7.4 %, Lähi-idästä 6.2 %, monietnisiä 2.1 %, muita 11.2 %	20 % naisista ja 11.8 % miehistä
Meyer ym., (2017), Yhdysvallat	812	$M = 35.62, SD = 13.60$ 18–78-vuotiaat	naisia 62 %, miehiä 38 %	valkoisia 64.41 %, mustia/afroamerikkalaisia 18.72 %, latinalaisamerikkalaisia 6.03 %, aasialaisia 3.33 %, monietnisiä 2.83 %, alkuperäisamerikkalaisia 1.37 %, Lähi-idästä 1.11 %,	16 %, joista miehiä oli 24.8 % ja naisia 75.2 %

Tekijät, julkaisuvuosi ja tutkimusmaa	Otoskoko	Tutkittavien ikä	Sukupuoli	Etnisyys	Lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa kokeneiden prosenttiosuus otoksesta
Muehlenkamp ym., (2010), Yhdysvallat	2238	$M = 19.7, SD = 2.66$	naisia 66 %, miehiä 34 %	filippiiniläisiä/tyynenmerensaarelaisia 1.11 %, ei vastannut 1.11 % valkoisia 78.5 %, alkuperäisamerikkalaisia 2.1 %, latinalaisamerikkalaisia 0.6 %, aasialaisia 0.5 %, afroamerikkalaisia 0.5 %, muita/monietnisiä 17.8 %	3.5 %
Oshri ym., (2015), Yhdysvallat	361	$M = 19.1, SD = 1.7$ 19–32-vuotiaat	naisia 62.3 %, miehiä 37.4 %, 0.3 % tuntematon	valkoisia 87.2 %, mustia 4.4 %, aasialaisia 4.2 %, latinalaisamerikkalaisia 2.5 %, muita 1.7 %.	Ei raportoitu
Parkhill & Pickett, (2016), Yhdysvallat	132	18–40-vuotiaat	miehiä 100 %	valkoisia 68.2 %, Lähi-idästä/arabi 9.1 %, afroamerikkalaisia/mustia 5,3 %, aasialaisia 5.3 %, alkuperäisamerikkalaisia tai tyynenmerensaarelaisia 2.3 %, monietnisiä 1.5 %, muita 6.1 %, ei vastanneita 2.3 %	17.4 % raportoi lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa, joista 9.8 % raportoi pakotettua paljastelua, 3.8 % raportoi hyväilyä, 1.5 %

Tekijät, julkaisuvuosi ja tutkimusmaa	Otoskoko	Tutkittavien ikä	Sukupuoli	Etnisyys	Lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa kokeneiden prosenttiosuus otoksesta
Snow ym., (2022), Kanada	69	$M = 39.8, SD = 10.9$ 25–60-vuotiaat	miehiä 100 %	valkoisia 75.5 %, alkuperäiskanadalaisia, Métis-kansalaisia and inuitteja 7.2 %, itäaasialaisia 5.8 %, eteläaasialaisia 5.8 %, mustia 1.5 %, Lähi-idästä 1.4 %, latinalaisamerikkalaisia 1.4 %, monietnisiä 1.4 %	raportoi penetraation yrittämistä Kaikki tutkittavat raportoivat lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa, keskimäärin 1.7 (SD = 0.8) erilaista seksuaaliväkivallan muotoa kolmesta vaihtoehdosta, seksuaaliväkivallan kokemisiän keskiarvo 8.5 (SD = 2.7)
Walsh ym., (2011), Yhdysvallat	160	$M = 35.4, SD = 9.3$	naisia 100 %	eurooppalaisamerikkalaisia 69 %, afroamerikkalaisia/mustia 13.2 %, alkuperäisamerikkalaisia 8.2 %, latinalaisamerikkalaisia 2.5 %,	Lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa raportoi noin 50 %, analyyseissa kuitenkin

Tekijät, julkaisuvuosi ja tutkimusmaa	Otoskoko	Tutkittavien ikä	Sukupuoli	Etnisyys	Lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa kokeneiden prosenttiosuus otoksesta
				havajilaisia/tyynenmerensaarelaisia 0.6 %, muita 5.7 %	huomioitiin koko otoksesta 13.7 %, jotka olivat kokeneet ainoastaan lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa
Weiss ym., (2013), Yhdysvallat	93	$M = 40.62, SD =$ 9.68 19–61-vuotiaita	miehiä 76.3 %, naisia 23.7 %	mustia/afroamerikkalaisia 60.2 %, valkoisia 37.6 %, 2.2 % latinalaisamerikkalaisia	72.7 % naisista ja 38 % miehistä
Yaroslavsky ym., (2020), Yhdysvallat	142	$M = 26.63, SD =$ 10.81	naisia 71 %, miehiä 29 %	valkoisia 58 %, afroamerikkalaisia 23 %, Lähi-idästä 5 %, monietnisiä 4 %, muita 2 % ja loput 6 % identifioituivat eteläaasialaiseksi, kaakkoisaasialaiseksi, alkuperäisamerikkalaiseksi tai havaijilaiseksi	23 %

3.2 Käytetyt mittarit

3.2.1 Lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan mittarit

Systemaattisen katsauksemme artikkeleissa lapsuuden ajan seksuaaliväkivallan retrospektiivisiä arviointimenetelmiä oli yhteensä seitsemän. Näistä yksi oli haastattelumenetelmä ja muut itsearviointimittareita. Osa mittareista tutkii lapsuudessa koettua seksuaaliväkivaltaa jatkuvana muuttujana, jolloin mittareiden avulla saadaan tietoa koetun seksuaaliväkivallan lisäksi myös väkivallan vakavuudesta. Osa puolestaan tutkii koettua seksuaaliväkivaltaa binäärisesti, eli onko tutkittava kokenut lapsuudessaan seksuaaliväkivaltaa vai ei.

Lapsuudessa koettua seksuaaliväkivaltaa jatkuvana muuttujana mittaavia mittareita oli katsauksessamme yhteensä viisi. Näistä yleisin mittari oli *Childhood Trauma Questionnaire Short Form* (CTQ-SF; Bernstein ym., 1998; Bernstein ym., 2003), jota käytettiin katsauksessamme kuudessa artikkelissa (Artime & Peterson, 2012; Banducci ym., 2014; Harris ym., 2021; Kuo ym., 2015; Walsh ym., 2011; Weiss ym., 2013). CTQ-SF on itsearviointimittari, joka mittaa lapsuuden ajan kaltoinkohtelua sekä laiminlyöntiä kokonaisuudessaan, mutta se sisältää myös viisi eri osa-aluetta, jotka ovat lapsuuden ajan fyysinen väkivalta, emotionaalinen väkivalta, seksuaaliväkivalta, fyysinen laiminlyönti sekä emotionaalinen laiminlyönti. Mittarin väittämät arvioidaan viisiportaisella Likert-asteikolla (1 = ei koskaan; 5 = todella usein).

Katsauksemme artikkeleissa CTQ-SF-mittarista käytettiin hieman toisistaan eroavia versioita: Esimerkiksi yhdessä tutkimuksessa (Walsh ym., 2011) ja lapsuuden ajan seksuaaliväkivallaksi luokiteltiin vain alle 14-vuotiaana koetut tapahtumat 18 vuoden sijasta. Lisäksi kahdessa tutkimuksessa (Banducci ym., 2014; Kuo ym., 2015) käytettiin mittarin kehittäjien määrittämää rajaa pistemäärälle, jonka ylittävät tutkittavat määriteltiin lapsuuden ajan kaltoinkohtelua kokeneeksi (Bernstein ym., 1998). Seksuaaliväkivallan osa-alueen kohdalla raja pistemäärälle on ≥ 6 . Muiden tutkimusten kohdalla vastaavaa raja-arvoa ei ollut määritelty. Yhteistä kaikissa kuitenkin on se, että mittarissa korkeammat arvot heijastavat suurempaa kaltoinkohtelua. Seksuaaliväkivaltaa mitataan viidellä väittämällä: ”Minua yritettiin koskea seksuaalisella tavalla, tai minua yritettiin pakottaa koskemaan jotakin toista.”, ”Minua uhkailtiin väkivallalla tai valheiden kertomisella minusta ellen suostunut seksuaalisiin tekoihin heidän kanssaan.”,

Minua yritettiin saada tekemään seksuaalisia tekoja tai katsomaan sellaisia.”, ”Minua seksuaalisesti ahdisteltiin.” ja ”Uskon, että olen kokenut seksuaaliväkivaltaa.”

Neljä muuta seksuaaliväkivaltaa jatkuvana muuttujana mittaavaa mittaria olivat *Child Abuse and Trauma Scale* (CATS; Sanders & Giolas, 1991), *Computer Assisted Maltreatment Inventory-Sexual Abuse* (CAMI-SA; DiLillo ym., 2010), *Sexual Victimization Survey* (SVS; Finkelhor, 1979) sekä *Sexual Abuse Scale* (Whitmire ym., 1999). CATS-mittari on 38-kohtainen itsearviointimenetelmä, jossa mitataan lapsuuden ja nuoruuden ajan erilaisten negatiivisten kokemusten määrää ja vakavuutta. Kysymykset arvioidaan kuusiportaisella asteikolla (0 = ei koskaan; 5 = aina). Oshrin ja kumppaneiden (2015) tutkimuksessa mittarista käytettiin paranneltua versiota (Poythress ym., 2006), jossa lapsuudessa koettua seksuaaliväkivaltaa mitataan kolmella kysymyksellä. Osa-aluekohtainen sisäinen konsistenssi vaihtelee välillä $\alpha = .71-.86$. CAMI-SA on puolestaan verkkopohjainen itsearviointimenetelmä, jonka tarkoituksena on selvittää historiaa lapsuuden kaltoinkohtelusta aikuisilta tutkittavilta. Mittari arvioi lapsuudessa koettua seksuaaliväkivaltaa katsaukseen sisällytetyistä mittareista kaikista kattavimmin ja laajimmin. Charakin ja kumppaneiden (2018) tutkimuksessa lapsuudessa koetusta seksuaaliväkivallasta arvioitiin esimerkiksi koetun seksuaaliväkivallan muotoja, tekijää, väkivallan määrää ja kesto.

Sexual Victimization Survey -mittari on haastattelumenetelmä, josta Snown ja kumppaneiden tutkimuksessa (2022) käytettiin päivitettyä versiota (Lyons & Romano, 2019). Versio on tehty miehille sopivaksi ja siinä on mahdollista kuvailla kolmea eri seksuaaliväkivallan tapahtumaa eri tekijöiden toimesta, mikä on koettu ennen 16 ikävuotta. Mittari sisältää myös tarkentavia kysymyksiä koskien koettua seksuaaliväkivallan tapahtumaa, kuten millaista seksuaaliväkivaltaa oli kokenut, minkä ikäisenä henkilö oli kokenut seksuaaliväkivaltaa, kuinka usein ja kuinka kauan sitä oli tapahtunut sekä onko asia tullut ilmi. Myös Parkhillin ja Pickettin tutkimuksessa (2016) käytettiin *Sexual Abuse Scale* -mittarista miehille muokattua versiota (Catania ym., 2008). Mittari on itsearviointimenetelmä, joka sisältää seitsemän lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa mittaavaa kysymystä. Kysymykset arvioidaan 4-portaisella Likert-asteikolla (1 = ei; 4 = useita kertoja). Mittarin sisäinen konsistenssi on korkea ($\alpha = .92$). Päivitetystä versiossa seksuaaliväkivallan vakavuutta mitataan sillä, onko penetraatiota koettu sekä kysymyksillä liittyen pakottamiseen, seksuaaliväkivallan kokemisen määrään ja tekijöiden lukumäärään.

Katsaukseen sisällytetyistä artikkeleista kahdessa käytettiin lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan mittaamisen mittaria, joka arvioi koettua väkivaltaa binäärisesti siten, onko tutkittavalla kokemusta vai ei. Muehlenkampin ja kumppaneiden (2010) artikkelissa lapsuuden ajan seksuaaliväkivallan arviointimenetelmänä oli käytetty *About Me Questionnaire* -mittaria (Kerr & Muehlenkamp, 2007). Mittariin oli tutkimuksessa lisätty yksi lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa mittaava kysymys: ”Oletko kokenut seksuaaliväkivaltaa lapsuudessa tai nuoruudessa?”. Brownin ja kumppaneiden (2024) tutkimuksessa seksuaaliväkivaltaa mitattiin ei-halutun seksuaalisen käyttäytymisen kokemisena lapsuudessa tai nuoruudessa. Kysymykset otettiin *Traumatic Experience Checklist* -mittarin (TEC; Nijenhuis ym., 2002) päivitetystä versiosta, joka on itsearviointimittari, jossa mitataan 29 erilaista mahdollista traumaa. Tässä tutkimuksessa (Brown ym., 2024) mahdollista lapsuudessa koettua seksuaaliväkivaltaa mitattiin useammalla kysymyksellä yhden kysymyksen sijasta. Esimerkkejä kysymyksistä: ”Oletko kokenut lapsena/nuorena ei-haluttua seksuaalista koskettelua, tai pakotettiin sinua koskemaan jotain henkilöä seksuaalisella tavalla?”, ”Oletko kokenut lapsena/nuorena ei-haluttua suuseksiä joko lahjomalla, uhkailemalla tai pakotettuna?” ja ”Oletko kokenut lapsena/nuorena ei-haluttua sukupuoliyhteyttä joko lahjomalla, uhkailemalla tai pakotettuna?”. Mittarilla on korkea sisäinen konsistenssi ($\alpha = .90$).

Kahdessa tutkimuksessa lapsuuden ajan seksuaaliväkivallan tutkimiseen ei ollut käytetty mitään arviointimenetelmää. Meyerin ja kumppaneiden (2017) tutkimuksessa lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa oli mitattu vain kysymyksellä ”Oletko kokenut seksuaaliväkivaltaa ennen 18 vuoden ikää?”. Yaroslavskyn ja kumppaneiden (2022) tutkimuksessa taas puolestaan seksuaaliväkivaltaa oli mitattu *Structured Clinical Interview for DSM-IV Disorders* – testin yhteydessä, jossa tutkittavilta kysyttiin heidän mahdollista historiaansa seksuaaliväkivallan tai raiskauksen uhriksi joutumisesta. Lapsuuden ajan seksuaaliväkivallan kokemiseksi määriteltiin alaikäisenä koettu ei-haluttu seksuaalinen kontakti aikuisen kanssa.

3.2.2 Tunnesäätelyn mittarit

Systemaattiseen katsaukseen sisällytetyissä artikkeleissa oli käytetty neljää erilaista tunnesäätelyä mittaavaa menetelmää. Näistä kolme oli itsearviomittareita ja yksi haastattelumenetelmä.

Yleisin artikkeleissa käytetty mittari oli *Difficulties in Emotion Regulation Scale* (DERS; Gratz & Roemer, 2004), jota käytettiin yhteensä 11 artikkelissa (Arttime & Peterson, 2012; Banducci

ym., 2014; Brown ym., 2024; Charak ym., 2018; Harris ym., 2021; Kuo ym., 2015; Muehlenkamp ym., 2010; Oshri ym., 2015; Parkhill & Pickett, 2016; Walsh ym., 2011; Weiss ym., 2013). DERS-mittari on 36-kohtainen itsearviointimittari, jossa arvioidaan tunnesäätelyn vaikeuksia kokonaisuudessaan sekä kuudella eri tunteiden säätelyn osa-alueella: vaikeus hyväksyä tunnereaktioita, vaikeus sitoutua tavoitteelliseen toimintaan, impulssikontrollin vaikeus, tunteiden tunnistamisen vaikeus, tunnesäätelystrategioiden rajoittunut käyttäminen sekä tunteiden ymmärtämisen vaikeus. Tunteiden säätelyn vaikeuksia arvioidaan mittarissa 5-portaisella Likert-asteikolla (1=ei juuri koskaan; 5=lähes aina). Korkeampi pistemäärä osoittaa suurempia vaikeuksia tunteiden säätelyssä. DERS-mittarilla on kokonaisuudessaan korkea sisäinen konsistenssi ($\alpha = .93$) ja osa-aluekohtainen sisäinen konsistenssi on kaikilla osa-alueilla hyvä ($\alpha > .80$).

Yksi tutkimuksista (Meyer ym., 2017) käytti tunteiden säätelyn mittaamiseen *Negative Mood Regulation Scale* -mittaria (NMR; Catanzaro & Mearns, 1990). NMR-mittari on 30-kohtainen itsearviointikysely, jossa arvioidaan, millaisin keinoin negatiivisia tunteita voidaan kohentaa, esimerkiksi ”Löydän yleensä tavan piristää itseäni.” Mittarin kysymyksiin vastataan 5-portaisella Likert-asteikolla (1 = vahvasti eri mieltä; 5 = vahvasti samaa mieltä). NMR-mittarissa korkeampi pistemäärä osoittaa parempaa tunteiden säätelykykyä. Mittari on siis käänteinen verrattuna katsauksen muiden artikkeleiden tunnesäätelyn mittareihin. NMR-mittarilla on hyvä sisäinen konsistenssi, joka alkuperäisessä artikkelissa vaihteli artikkelin viidessä otoksessa välillä $\alpha = .86-.92$.

Yhdessä tutkimuksista (Yaroslavsky ym., 2020) tunnesäätelyn mittarina käytettiin *Feelings and Me* -mittaria (FAM; Kovacs ym., 2009). FAM-mittari on 54-kohtainen itsearviointikysely, jossa arvioidaan adaptiivisia ja maladaptiivisia kognitiivisia, behavioraalisia ja sosiaalisia tunteiden säätelyn keinoja surun ja järkytyksen tunteiden säätelemiseksi. Mittarin kysymyksiin vastataan asteikolla 0-2 (0 = ei pidä paikkansa kohdallani; 2 = pitää useasti paikkansa kohdallani). Mittarissa pisteet jakautuvat kahdelle osa-alueelle: adaptiivisiin ja maladaptiivisiin tunnesäätelyn keinoihin. FAM-mittarilla on alkuperäisessä otoksessa hyvä sisäinen konsistenssi ($\alpha > .80$).

Neljäs tunnesäätelyn arvioimiseen käytetty menetelmä esiintyi katsaukseen sisällytetyistä tutkimuksista yhdessä (Snow ym., 2022). Käytetty menetelmä oli *Semi-Structured Emotion Regulation Interview* (SERI; Lee ym., 2017). SERI mittaa yhdeksää eri tunnesäätelystrategiaa, niiden käyttöä edeltäneiden 30 päivän aikana sekä strategioiden subjektiivisesti määriteltä

toimivuutta. Käytetyn strategian tehokkuutta tunteen voimakkuuden muuttamiseksi arvioidaan 5-portaisella Likert-asteikolla (1 = lisääntyy huomattavasti; 5 = vähentyy huomattavasti). Snow:n ja kumppaneiden (2022) tutkimuksessa mittarilla arvioitiin lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltakokemuksen muistelemisen yhteydessä virinneiden tunteiden säätelyä. Tutkimuksessa tarkastellut yhdeksän tunnesäätelystrategiaa jaettiin maladaptiivisiin ja adaptiivisiin tunnesäätelykeinoihin. Maladaptiivisiin tunnesäätelykeinoihin lukeutuivat itselääkintä, tarkoituksellinen itsetuhoisuus, ekspressiivinen suppressio, ruminaatio sekä behavioraalinen ja kognitiivinen välttely. Adaptiivisiin puolestaan kuuluivat sosiaalisen tuen etsiminen, hyväksyminen ja positiivinen uudelleenarviointi.

Katsaukseen sisällytettyjen artikkelien otoksissa saadut Cronbachin alfat kullekin mittarille on raportoitu Taulukossa 2 siltä osin, kun ne olivat saatavilla artikkeleissa. Osassa tutkimuksista on raportoitu ainoastaan mittarin sisäisen konsistenssi kokonaisuudessaan ja osassa osaluokohtaisesti riippuen mittarin rakenteesta.

3.3 Lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan ja tunnesäätelyn yhteys

3.3.1 Yhteys tunnesäätelyn kokonaisarvioon

Katsaukseen valituista artikkeleista yhdeksän tutki lapsuuden ajan seksuaaliväkivallan ja aikuisuuden tunnesäätelyn välistä yhteyttä (Artime & Peterson, 2012; Banducci ym., 2014; Brown ym., 2024; Harris ym., 2021; Kuo ym., 2015; Meyer ym., 2017; Parkhill & Pickett, 2016; Weiss ym., 2013; Yaroslavsky ym., 2022). Artikkeleista viisi tutki yhteyttä korrelaatioiden avulla (Artime & Peterson, 2012; Harris ym., 2021; Meyer ym., 2017; Parkhill & Pickett, 2016; Weiss ym., 2013). Näistä artikkeleista neljä raportoi tilastollisesti merkitsevän positiivisen yhteyden lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan ja aikuisuuden tunnesäätelyn vaikeuksien välillä (Artime & Peterson, 2012; Harris ym., 2021; Meyer ym., 2017; Parkhill & Pickett, 2016). Yhdessä tutkimuksessa havaittu yhteys oli keskisuuri (Artime & Peterson, 2012), ja muissa tutkimuksissa raportoitu yhteys oli pieni (Harris ym., 2021; Meyer ym., 2017, 2017; Parkhill & Pickett, 2016; Weiss ym., 2013). Ainoastaan yhdessä tutkimuksessa ei raportoitu tilastollisesti merkitsevää yhteyttä (Weiss ym., 2013). Korrelaatiot vaihtelivat välillä .1-.41.

Neljä artikkelia tutkivat yhteyttä regression avulla (Banducci ym., 2014; Brown ym., 2024; Kuo ym., 2015; Yaroslavsky ym., 2022). Brown ja kumppanit (2024) raportoivat tutkimuksessaan tilastollisesti merkitsevän positiivisen yhteyden seksuaaliväkivallan ja aikuisuuden

tunnesäätelyn vaikeuksien välillä. Yaroslavskyn ja kumppaneiden (2022) tutkimuksessa tunnesäätely oli jaoteltu adaptiiviseen ja maladaptiiviseen tunnesäätelyyn. Tutkimuksessa lapsuuden ajan seksuaaliväkivalta oli tilastollisesti merkitsevästi negatiivisesti yhteydessä adaptiiviseen tunnesäätelyyn, kun taas lapsuuden ajan seksuaaliväkivalta oli tilastollisesti merkitsevästi positiivisesti yhteydessä maladaptiiviseen tunnesäätelyyn. Tulokset ovat siis samansuuntaisia muiden katsauksessa mukana olevien tutkimusten kanssa. Kahdessa artikkelissa lapsuuden ajan seksuaaliväkivallan ja aikuisuuden tunnesäätelyn vaikeuksille välillä ei löydetty tilastollisesti merkitsevää yhteyttä (Banducci ym., 2014; Kuo ym., 2015). Katsauksen tulokset merkitsevyytensä on esitelty Taulukossa 2.

Yaroslavskyn ja kumppaneiden (2022) tutkimuksen tulosten kanssa samansuuntaiset tulokset saatiin Snown ja kumppaneiden (2022) tutkimuksessa, jossa vertailtiin lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa kokeneilla miehillä maladaptiivisten ja adaptiivisten tunnesäätelykeinojen käyttämistä tilanteissa, joissa koehenkilöillä viriää seksuaaliväkivaltakokemukseen liittyviä tunteita. Tutkimuksessa havaittiin, että maladaptiivisia tunnesäätelykeinoja käytettiin prosentuaalisesti enemmän verrattuna adaptiivisiin tunnesäätelyn keinoihin. Maladaptiivisiin tunnesäätelykeinoihin lukeutuvat esimerkiksi itselääkitys, tarkoituksellinen itsetuhoisuus, ruminaatio sekä behavioraalinen ja kognitiivinen välttely.

Katsauksemme sisällytetyistä artikkeleista yksi vertaili tunnesäätelyä lapsuudessaan seksuaaliväkivaltaa kokeneiden ja ei seksuaaliväkivaltaa kokeneiden välillä DERS-mittarin keskimääräisissä pistemäärissä (Walsh ym., 2011). Ryhmien välillä ei löydetty tilastollisesti merkitsevää eroa kokonaispistemäärien kohdalla.

Taulukko 2*Tutkimuksen mittarit ja tulokset*

Tutkimus	Lapsuuden ajan seksuaaliväkivallan mittari (Cronbachin alfa otoksessa)	Tunnesäätelyn mittari (Cronbachin alfa otoksessa)	Tulokset	Tulokset DERS-mittarin osa-alueittain
Artime & Peterson, (2012)	CTQ-SF (ei raportoitu)	DERS (ei raportoitu)	$r = 0.41^{**}$	1. $r = 0.32^{**}$ 2. $r = 0.26^{**}$ 3. $r = 0.34^{**}$ 4. $r = 0.27^{**}$ 5. $r = 0.38^{**}$ 6. $r = 0.31^{**}$
Banducci ym., (2014)	CTQ-SF ($\alpha = 0.86\text{--}0.96$)	DERS (ei raportoitu)	$\beta = -0.012$	
Brown ym., (2024)	TEC (ei raportoitu)	DERS ($\alpha = 0.94$)	$\beta = 0.234^{**}$	
Charak ym., (2018) ^a	CAMI-SA (ei raportoitu)	DERS ($\alpha = 0.84\text{--}0.93^{\#}$)		1. $M = 14.50, SE = 0.71^*$ 2. $M = 15.08, SE = 0.60^*$ 3. $M = 11.78, SE = 0.56^*$ 4. $M = 12.98, SE = 0.59$ 5. $M = 17.18, SE = 0.79^*$ 6. $M = 9.93, SE = 0.45$
Harris ym., (2021)	CTQ-SF	DERS	$r = 0.24^{**}$	1. $r = 0.21^{**}$

Tutkimus	Lapsuuden ajan seksuaaliväkivallan mittari (Cronbachin alfa otoksessa)	Tunnesäätelyn mittari (Cronbachin alfa otoksessa)	Tulokset	Tulokset DERS-mittarin osa-alueittain
	(ei raportoitu)	($\alpha = 0.94$)		2. $r = 0.19^{**}$ 3. $r = 0.22^{**}$ 4. $r = 0.11^{**}$ 5. $r = 0.21^{**}$ 6. $r = 0.17^{**}$
Kuo ym., (2015)	CTQ-SF $\alpha = 0.80\text{--}0.95^{\#}$	DERS $\alpha = 0.65\text{--}0.91^{\#}$	$\beta = 0.06$	1. $r = 0.10$ 2. $r = 0.06$ 3. $r = 0.20^{**}$ 4. $r = 0.06$ 5. $r = 0.15^*$ 6. $r = 0.11$
Meyer ym., (2017)	Ei mittaria	NMR ($\alpha = 0.88$)	$r = 0.1^{* \text{ b}}$	
Muehlenkamp ym., (2010) ^a	About Me Questionnaire (ei raportoitu)	DERS $\alpha = 0.95$		1. $M = 11.69, SE = 0.56$ 2. $M = 13.87, SE = 0.59$ 3. $M = 10.23, SE = 0.49$ 4. $M = 13.85, SE = 0.55$ 5. $M = 14.87, SE = 0.71$ 6. $M = 10.35, SE = 0.42$
Oshri ym., (2015)	CATS	DERS		1. $r = 0.26^*$

Tutkimus	Lapsuuden ajan seksuaaliväkivallan mittari (Cronbachin alfa otoksessa)	Tunnesäätelyn mittari (Cronbachin alfa otoksessa)	Tulokset	Tulokset DERS-mittarin osa-alueittain
	(ei raportoitu)	(ei raportoitu)		2. $r = 0.10$ 3. $r = 0.28^*$ 4. $r = 0.15^*$ 5. $r = 0.24^*$ 6. $r = 0.27^*$
Parkhill & Pickett, (2016)	Sexual Abuse Scale (ei raportoitu)	DERS ($\alpha = 0.80-0.92^{\#}$)	$r = 0.17^*$	1. $r = 0.10$ 2. $r = 0.15$ 3. $r = 0.17^*$ 4. $r = 0.05$ 5. $r = 0.16$ 6. $r = 0.09$
Snow ym., (2022)	Sexual Victimization Survey (ei raportoitu)	SERI (ei raportoitu)	maladaptiivinen > adaptiivinen tunnesäätely maladaptiiviset strategiat 34.5–76.8 % adaptiiviset strategiat 18.3– 26.4 %	
Walsh ym., (2011) ^a	CTQ-SF ($\alpha = 0.82-0.97^{\#}$)	DERS ($\alpha = 0.96$)	$M = 65.81, SD = 21.87$	1. $M = 10.05, SD = 3.58$ 2. $M = 10.76, SD = 4.81$ 3. $M = 10.29, SD = 4.27$

Tutkimus	Lapsuuden ajan seksuaaliväkivallan mittari (Cronbachin alfa otoksessa)	Tunnesäätelyn mittari (Cronbachin alfa otoksessa)	Tulokset	Tulokset DERS-mittarin osa-alueittain
				4. $M = 11.81, SD = 3.53$ 5. $M = 15.14, SD = 7.34$ 6. $M = 7.76, SD = 2.83$
Weiss ym., (2013)	CTQ-SF ($\alpha = 0.82-0.92^{\#}$)	DERS ($\alpha = 0.91$)	$r = 0.15$	1. $r = 0.01$ 2. $r = 0.13$ 3. $r = 0.16$ 4. $r = 0.10$ 5. $r = 0.08$ 6. $r = 0.18$
Yaroslavsky ym., (2020)	Ei mittaria	FAM ($\alpha = 0.88-0.89^{\#}$)	maladaptiivinen tunnesäätely $B = 7.03^{**}$ adaptiivinen tunnesäätely $B = -4.81$	

Huom. CAMI-SA = Computer-Assisted Maltreatment Inventory-Sexual Abuse; CATS = Child Abuse and Trauma Scale; CTQ-SF = Childhood Trauma Questionnaire – Short Form; DERS = Difficulties in Emotion Regulation Scale; FAM = Feelings and Me; NMR = Negative Mood Regulation Scale; SERI = Semi-Structured Emotion Regulation Interview; TEC = Traumatic Experience Checklist

1 = DERS vaikeus hyväksyä tunnereaktioita; 2 = DERS vaikeus sitoutua tavoitteelliseen toimintaan; 3 = DERS impulssikontrollin vaikeudet; 4 = DERS tunteiden tunnistamisen vaikeus; 5 = DERS tunnesäätelystrategioiden rajoittunut käyttäminen; 6 = DERS tunteiden ymmärtämisen vaikeus

^a = tuloksissa vertailtu lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa kokeneita kontrolliryhmään

^b = korrelaatiokerroin on käännetty positiiviseksi

= Cronbachin alfan vaihteluväli mittarin osa-alueille

* $p < .05$

** $p \leq .01$

3.3.2 Yhteys tunnesäätelyn osa-aluekohtaisiin arvioihin

Systemaattiseen katsaukseen sisällytetyistä tutkimuksista kuudessa tarkasteltiin joko vielä erikseen tai ainoastaan DERS-mittarin eri osa-alueiden ja lapsuuden ajan seksuaaliväkivallan kokemisen yhteyttä (Artime & Peterson, 2012; Harris ym., 2021; Kuo ym., 2015; Oshri ym., 2015; Parkhill & Pickett, 2016; Weiss ym., 2013). Tulokset on esitetty Taulukossa 2. Tulokset eri tutkimusten välillä olivat ristiriitaisia.

Katsauksemme tulosten perusteella selvä yhteys näyttäisi löytyvän lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan sekä impulssikontrollin vaikeuksien sekä tunnesäätelystrategioiden rajoittuneen käyttämisen välillä. Tutkimuksista viisi kuudesta löysi tilastollisesti merkitsevän positiivisen yhteyden impulssikontrollin vaikeuksiin (Artime & Peterson, 2012; Harris ym., 2021; Kuo ym., 2015; Oshri ym., 2015; Parkhill & Pickett, 2016). Yhteyden voimakkuus oli pieni lukuun ottamatta Artimen ja Petersonin (2012) tutkimusta, jossa yhteys oli keskisuuri. Yhteyden korrelaatio vaihteli välillä .17-.34. Tutkimuksista neljä puolestaan löysi tilastollisesti merkitsevän positiivisen yhteyden tunnesäätelystrategioiden rajoittuneeseen käyttämiseen (Artime & Peterson, 2012; Harris ym., 2021; Kuo ym., 2015; Oshri ym., 2015). Yhteyden voimakkuus oli myös tämän päätemuuttujan kohdalla pieni lukuun ottamatta Artimen ja Petersonin (2012) tutkimuksessa havaittua keskisuurta yhteyttä. Korrelaatio vaihteli välillä .15-.38.

Muiden tunnesäätelyn osa-alueiden välillä tuloksissa oli enemmän vaihtelua. Tulosten perusteella heikoin yhteys on löydettävissä lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan ja tavoitteelliseen toimintaan sitoutumisen vaikeuden välillä. Tutkimuksista vain kaksi löysi tilastollisesti merkitsevän positiivisen yhteyden lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan ja tämän päätemuuttujan välillä (Artime & Peterson, 2012; Harris ym., 2021). Havaittu yhteys oli tutkimuksissa pieni, ja vaihteli välillä .19-.26. Tutkimuksista yhdessä (Weiss ym., 2013) ei puolestaan löydetty tilastollisesti merkitsevää yhteyttä seksuaaliväkivallan kokemisen ja minkään DERS-mittarin osa-alueen väliltä.

Katsauksemme sisällytetyistä artikkeleista kolme (Charak ym., 2018; Muehlenkamp ym., 2010; Walsh ym., 2011) vertaili lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa kokeneita ei seksuaaliväkivaltaa kokeneisiin. Tutkimuksissa vertailtiin seksuaaliväkivaltaa kokeneiden ja kontrolliryhmän välisiä eroja DERS-mittarin keskimääräisissä pistemäärissä. Tulokset koskien eroja kontrolliryhmän ja seksuaaliväkivaltaa kokeneiden välillä olivat tutkimusten välillä

ristiriitaisia. Muehlenkamp ja kumppanit (2010) sekä Walsh ja kumppanit (2011) eivät havainneet tilastollisesti merkitsevää eroa lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa kokeneiden ja kontrolliryhmän välillä vaikeuksissa millään tunnesäätelyn osa-alueella. Charakin ja kumppaneiden (2017) tutkimuksessa puolestaan havaittiin tilastollisesti merkitsevä ero lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa kokeneiden ja kontrolliryhmän keskimääräisten pistemäärien välillä DERS-mittarin neljällä osa-alueella: vaikeus hyväksyä tunnereaktioita, vaikeus sitoutua tavoitteelliseen toimintaan, impulssikontrollin vaikeudet ja tunnesäätelystrategioiden rajoittunut käyttäminen. Kontrolliryhmään verrattuna seksuaaliväkivaltaa kokeneet raportoivat tilastollisesti merkitsevästi enemmän vaikeuksia jokaisella näistä neljästä tunnesäätelyn osa-alueesta.

3.4 Meta-analyysin tulokset

Meta-analyysiin valikoiduista tutkimuksista lapsuudessaan seksuaaliväkivaltaa kokeneiden määrä ja efektkoot on esiteltyinä Taulukossa 3.

Taulukko 3

Tiedot meta-analyysin sisällytetyistä artikkeleista

Tutkimus	Lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa kokeneiden määrä (aineiston koko otoskoko)	Efektikoko
Artime & Peterson (2012), Yhdysvallat	172 (320)	$r = 0.41^{**}$
Banducci ym. (2014), Yhdysvallat	69 (280)	$r = -0.012^a$
Brown ym. (2024), Yhdysvallat	115 (202)	$r = 0.284^{**a}$
Kuo ym. (2015), Kanada	46 (243)	$r = 0.11^a$
Meyer ym. (2017), Yhdysvallat	129 (812)	$r = 0.1^*$
Parkhill & Pickett (2016), Yhdysvallat	23 (132)	$r = 0.17^*$
Weiss ym. (2013), Yhdysvallat	43 (93)	$r = 0.15$

^a = alkuperäinen arvo muutettu korrelaatiokertoimeksi

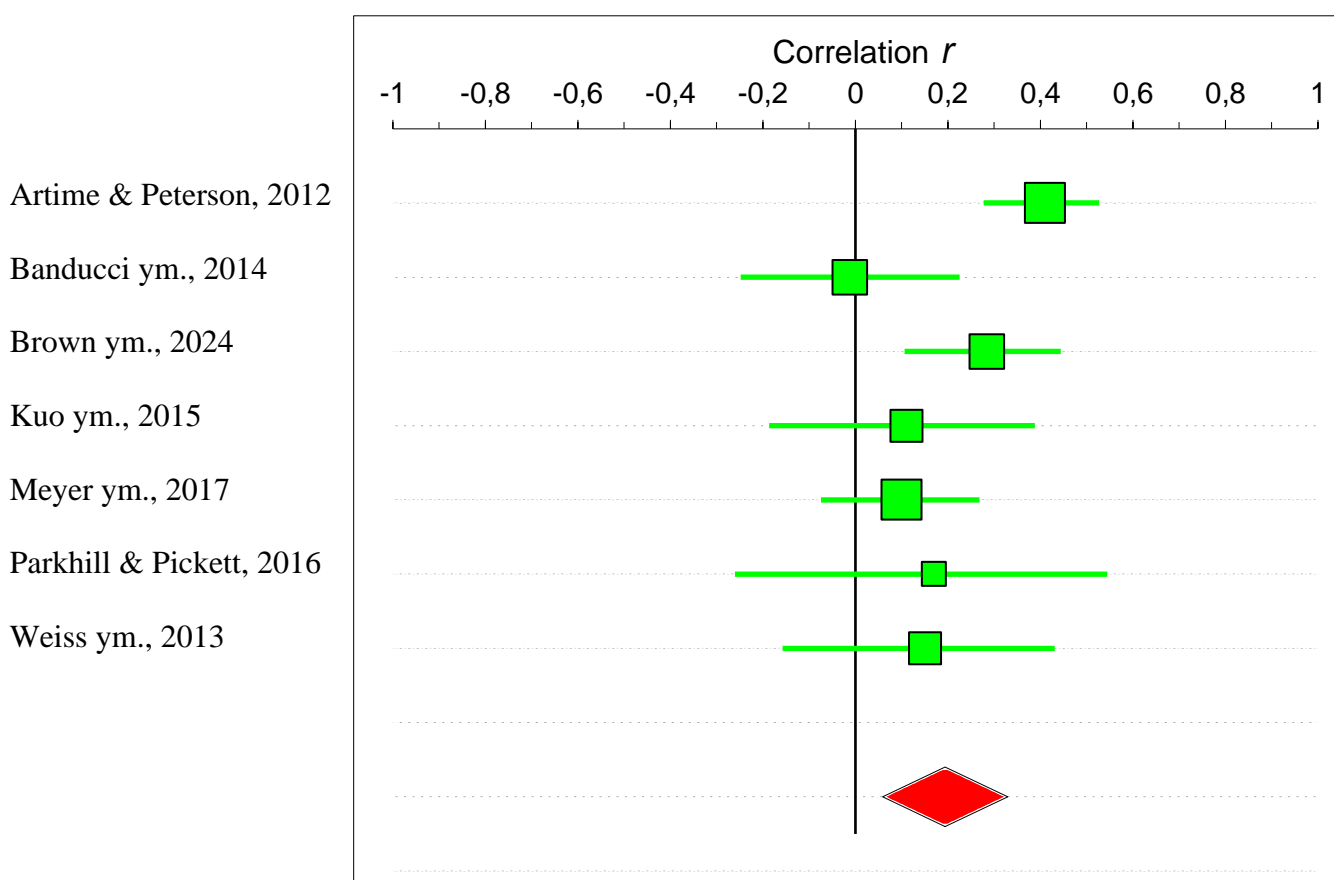
* $p < .05$

** $p \leq .01$

Meta-analyysin tulosten perusteella voidaan todeta, että lapsuudessa koetulla seksuaaliväkivallalla ja aikuisuuden tunnesäätelyn vaikeuksilla on tilastollisesti merkitsevä positiivinen yhteys, $r = 0.194$, 95 % CI [0.059; 0.329], $p = 0.005$. Korrelaatio on suuruudeltaan pieni. Tuloksilla oli korkea heterogeenisyysarvo, $Q = 14.49$, $I^2 = 0.59$. Meta-analyysin tulokset on esitelty Kuvassa 2.

Kuva 2

Meta-analyysin tulokset forest plotissa

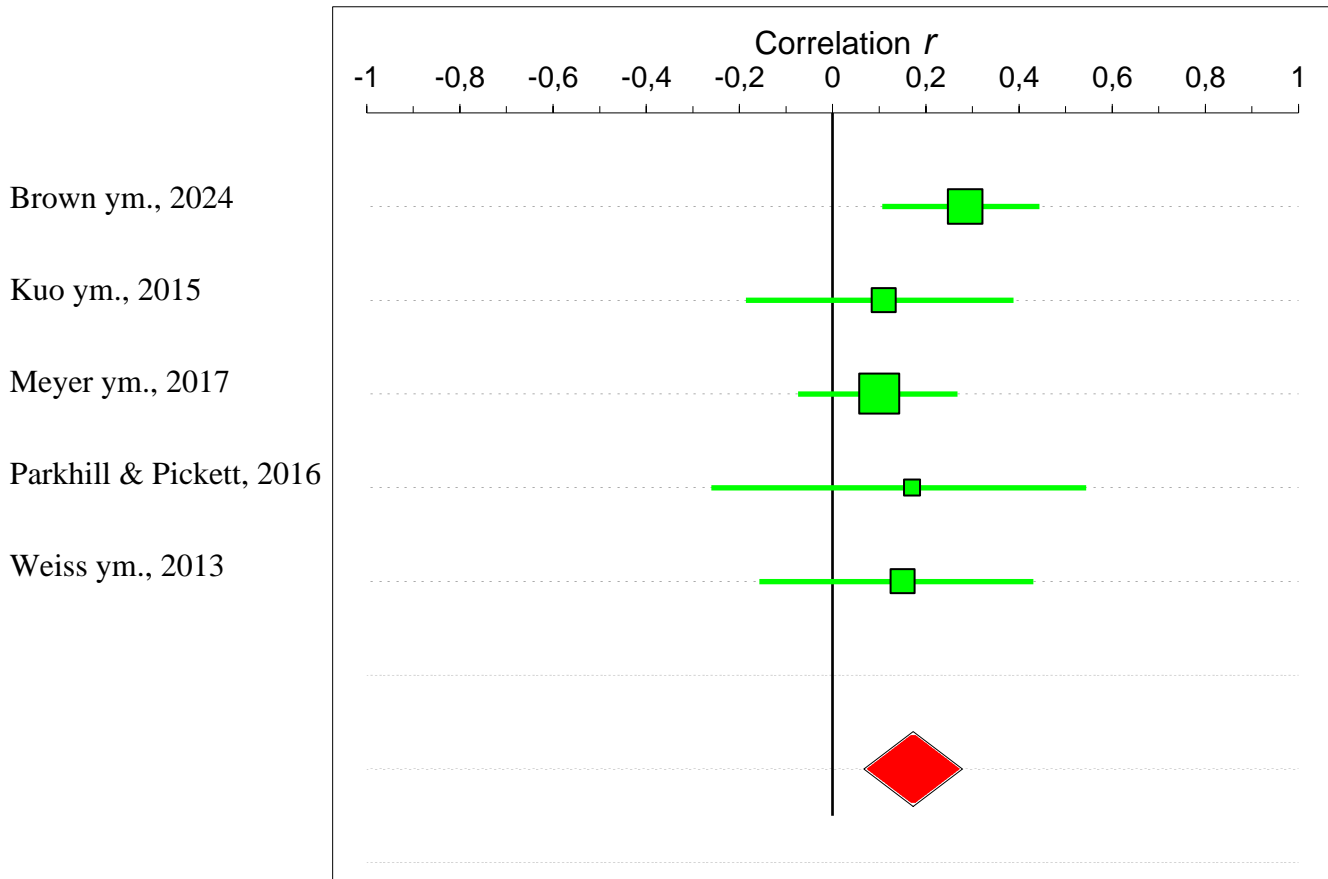

Silmämääräisesti tarkastellessa huomasimme Artimen ja Petersonin (2012) sekä Banduccin ja kumppaneiden (2014) tutkimusten tulosten poikkeavan muiden tutkimusten tuloksista. Kokeilimme tehdä jatkoanalyysin poistamalla nämä kaksi tutkimusta, jolloin positiivinen yhteys oli edelleen löydettävissä, $r = 0.173$, 95 % CI [0.067; 0.279], $p = .001$. Korrelaatio oli edelleen pieni. Heterogeenisyysarvot laskivat merkittävästi, $Q = 2.44$, $I^2 = 0$. Emme kuitenkaan

löytäneet selittävää tekijää sille, että nämä kaksi tutkimusta voitaisiin jättää meta-analyysistä pois. Jatkoanalyysin tulokset on esitelty Kuvassa 3.

Kuva 3

Jatkoanalyysin tulokset forest plotissa

4 Pohdinta

Systemaattisen katsauksemme tavoitteena oli selvittää lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan ja aikuisuuden tunnesäätelyn yhteyttä. Tarkastelimme yhteyden voimakkuutta ja suuntaa sekä sitä, korostuuko yhteys johonkin tiettyyn tunnesäätelyn osa-alueeseen. Aikaisemmin julkaistun meta-analyysin mukaan lapsuudessa koettu kaltoinkohtelu on yhteydessä heikentyneeseen tunteiden säätelykykyyn (Gruhn & Compas, 2020), mutta ilmiön pysyvyydestä aikuisuudessa ei ole tehty katsausta tai meta-analyysia.

Katsauksen tulokset osoittavat, että lapsuuden ajan seksuaaliväkivallan ja aikuisuuden tunnesäätelyn vaikeuksien välillä on yhteys. Kuudessa yhdeksästä yhteyttä tarkastelevasta tutkimuksesta löydettiin tilastollisesti merkitsevä positiivinen yhteys seksuaaliväkivallan ja tunnesäätelyn vaikeuksien välillä. Korrelaation voimakkuus oli pääosin pieni, yhtä keskisuurta yhteyttä lukuun ottamatta. Yhdessä tutkimuksessa (Banducci ym., 2014) havaittiin muista katsauksemme artikkeleista poikkeava tulos. Tulos viittaisi siihen, että lapsuudessa koettu seksuaaliväkivalta olisikin yhteydessä parempaan tunnesäätelyyn. On kuitenkin huomioitava, että tulos ei ole tilastollisesti merkitsevä ja yhteys on hyvin heikko. Katsaukseen sisällytetyistä tutkimuksista yhdessä huomattiin, että lapsuudessa seksuaaliväkivaltaa kokeneet käyttivät prosentuaalisesti enemmän maladaptiivisia kuin adaptiivisia tunnesäätelyn keinoja. Tulokset ovat siis samansuuntaisia katsauksen korrelatiivisten tutkimusten kanssa, joissa tilastollisesti merkitsevä yhteys löydettiin. Katsauksemme sisällytetty meta-analyysi tukee myös tulosta positiivisesta yhteydestä muuttujien välillä: meta-analyysin mukaan lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan ja aikuisuuden tunnesäätelyn vaikeuksien välillä on tilastollisesti merkitsevä positiivinen yhteys. Muuttujien välinen yhteys on meta-analyysin mukaan pieni. Lisäksi kolme katsauksen tutkimuksista tarkasteli eroja tunnesäätelyssä lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa kokeneiden ja ei lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa kokeneiden välillä. Katsauksemme tulosten mukaan näiden ryhmien välillä ei ole havaittavissa johdonmukaista eroa.

Aiemman tutkimustiedon perusteella oli odotettavissa, että jonkinlainen yhteys muuttujien välillä olisi löydettävissä. Kaltoinkohdeltujen lapsien tunnesäätelyä luonnehtii tutkimusten mukaan tunnesäätelyn vaikeudet sekä lisääntyneet tunnesäätelyn häiriöt (Gruhn & Compas, 2020; Kim & Cicchetti, 2010). Lisäksi tiedetään, että lapsuudessa koetulla kaltoinkohtelulla, mukaan lukien seksuaaliväkivallalla, on välittömien seurausten lisäksi myös kauaskantoisia seurauksia, kuten eri mielenterveyden häiriöitä (Collin-Vézina ym., 2013; Spataro ym., 2004).

Lisäksi mielenterveyden häiriöissä, kuten mielialahäiriöissä, päihdehäiriöissä ja syömishäiriöissä, joihin lapsuudessaan seksuaaliväkivaltaa kokeneilla on merkittävä riski sairastua, tunnesäätelyn vaikeudet ovat tyypillisiä. Koska lapsuus on merkittävä vaihe tunnesäätelyn kehittymisen kannalta ja tutkimustuloksia heikentyneestä tunnesäätelystä seksuaaliväkivaltaa kokeneilla lapsilla on olemassa, on mahdollista, että tunnesäätelyn kehityksen häiriintyminen lapsuudessa koetun trauman myötä näkyy myös aikuisuudessa tunnesäätelyn vaikeuksina.

Tarkastelimme katsauksessamme tarkemmin tunnesäätelyn osa-alueita lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa kokeneilla. Tulokset koskien yhteyttä seksuaaliväkivallan ja tunnesäätelyn eri osa-alueiden välillä olivat kuitenkin katsauksessamme osittain ristiriitaisia. Selvä positiivinen yhteys löytyi ainoastaan impulssikontrollin vaikeuksien ja seksuaaliväkivallan välillä sekä tunnesäätelystrategioiden rajoittuneen käyttämisen ja koetun seksuaaliväkivallan välillä. Osa-alueita tarkastelevista tutkimuksista viisi kuudesta löysi yhteyden impulssikontrollin vaikeuksiin ja neljä kuudesta löysi yhteyden tunnesäätelystrategioiden rajoittuneeseen käyttämiseen. Yhteydet olivat suuruudeltaan pääosin pieniä. Tutkimustulokset koskien muita tunnesäätelyn osa-alueita olivat ristiriitaisia.

Lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa kokeneet muodostavat hyvin heterogeenisen ryhmän. Heterogeenisyyttä seksuaaliväkivaltaa kokeneiden välillä lisäävät muun muassa koetun seksuaaliväkivallan erilaiset muodot, suhde tekijään, väkivallan toistuvuus ja kesto sekä muut mahdolliset kaltoinkohtelun muodot lapsuudessa ja myöhemmin elämässä. Katsauksemme valikoituneissa artikkeleissa ei eritelty erikseen näitä tekijöitä, joten on oletettavaa, että tutkittavat eroavat näiden tekijöiden suhteen niin tutkimusten sisällä kuin tutkimusten välillä. Muun muassa tämä voi vaikuttaa ilmiön tulkittavuuteen ja olla yksi selittävä tekijä sille, miksi katsauksemme sisällytettyjen tutkimusten tulokset ovat osittain ristiriitaisia keskenään eivätkä tulokset ole yksiselitteisiä.

4.1 Katsauksen vahvuudet ja rajoitukset

Lapsuuden ajan seksuaaliväkivallan ja aikuisuuden tunnesäätelyn yhteydestä ei ole paljoa tutkimustietoa etenkin niin, että tutkimus olisi keskittynyt juuri tämän yhteyden tutkimiseen. Tutkimustietoa on enemmän löydettävissä artikkeleista, joissa tutkimusten pääpaino on ollut muualla. Tämän katsauksen vahvuutena siis on, että se on kerännyt yhteen tietoa erityisesti lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan yhteydestä aikuisuuden tunnesäätelyyn, jolloin se

myös täyttää tästä aiheesta olevaa tutkimusaukkoa. Lisäksi vahvuutena on myös se, että tutkimus toteutettiin systemaattisena katsauksena, johon on pyritty keräämään mahdollisimman kattavilla hakulausekkeilla kaikki tähän mennessä aiheesta tehdyt tutkimukset.

Tutkimuksen vahvuutena voidaan myös pitää katsauksessa mukana olevien artikkeleiden otosten monipuolisuutta. Otoksissa on vaihtelevuutta iän, etnisyyden ja sukupuolen mukaan. Tutkimuksien otosten iän vaihteluväli oli 18–78 siltä osin kuin iän vaihteluväli oli ilmoitettu. Katsauksemme myös sisältää artikkeleita, joissa oli tutkittu sekä naisia että miehiä ja neljä artikkelia, joissa tutkittavat koostuivat pelkästään miehistä. Seksuaaliväkivallan kokemista on tutkittu paljon naisilla, joten on tärkeää saada tutkimustietoa myös miesten kokemasta seksuaaliväkivallasta. Nämä edellä mainitut asiat lisäävät tulosten yleistettävyyttä. Tutkimuksen vahvuutena voidaan lisäksi nähdä tutkimuksissa käytettyjen sekä seksuaaliväkivallan mittareiden että tunnesäätelyn mittareiden hyvä sisäinen konsistenssi.

Rajasimme jo aineiston hakuvaiheessa pois ne artikkelit, joissa oli mainittu tutkittavien kokeneen seksuaaliväkivaltaa lapsuuden lisäksi myös aikuisuudessa. Tämä voidaan nähdä tutkimuksen vahvuutena, sillä halusimme keskittyä vain lapsuudessa koettuun seksuaaliväkivaltaan. Aikuisuudessa uudelleen koettu seksuaaliväkivalta olisi voinut vaikuttaa tuloksiin ja niiden luotettavuuteen. Tehty rajausta voidaan kuitenkin samalla nähdä katsauksemme rajoituksena. Emme voineet olla täysin varmoja siitä, etteikö niiden tutkimusten, joissa mainittiin vain lapsuuden ajan seksuaaliväkivallasta, tutkittavat olisi myös kokeneet seksuaaliväkivaltaa tai muita väkivallan muotoja aikuisuudessa. Vain muutamassa tutkimuksessa seksuaaliväkivaltaa aikuisuudessa kokeneet tutkittavat oli selkeästi eroteltu omaksi ryhmäkseen. Emme voi lisäksi poissulkea sitä mahdollisuutta kaikkien tutkimusten kohdalla, etteivätkö tutkittavat olisi kokeneet jotakin muuta lapsuuden kaltoinkohtelun muotoa, kuten fyysistä tai psyykkistä. Tämä rajoittaa katsauksen luotettavuutta, sillä emme voi olla varmoja, onko tunnesäätelyn vaikeudet juuri seksuaaliväkivallasta vai jostakin muusta kaltoinkohtelun muodosta aiheutuva. Emme myöskään rajanneet seksuaaliväkivallan kokemisen määrää tai muotoja lapsuudessa.

Tunnesäätelyn sekä lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan määritelmien erilaisuus on myös katsauksemme rajoittava tekijä. Suurin osa katsauksemme tutkimuksista käyttivät DERS-mittaria, joka on kehitetty Gratzin ja Roemerin (2004) tunnesäätelyn määritelmän pohjalta. Katsauksemme kuitenkin myös sisältää tutkimuksia, joissa on käytetty muita mittareita, joissa tunnesäätely on määritelty hieman eri tavalla. Suurin osa katsauksemme seksuaaliväkivallan

mittareista käsitteli lapsuuden ajan seksuaaliväkivaltaa jatkuvana muuttujana ja mittasi muuttujan eri muotoja ja vakavuutta. Sen sijaan muutama mittareista käsitteli muuttujaa binäärisenä siten, oliko seksuaaliväkivaltaa koettu lapsuudessa vai ei, ja osa mittareista käytti tiettyä pistemäärää rajana sille, määriteltiinkö tutkimuksessa henkilö seksuaaliväkivallan uhriksi. Tällaisella binäärisellä jaottelulla menetetään mahdollisesti oleellista informaatiota. Nämä mittareiden erilaisuudet vaikuttavat katsauksessamme mukana olevien tutkimuksien vertailtavuuteen.

Vaikka aineiston monipuolisuus mainittiin yhtenä katsauksemme vahvuutena, voidaan se myös silti nähdä rajoittavana tekijänä. Tutkimuksista saatu aineisto oli heterogeenistä, mikä heikentää tulosten vertailtavuutta. Tutkimuksien otokset sisälsivät miehiä ja naisia, mutta muita sukupuolia ei ollut otettu missään tutkimuksessa huomioon. Olisi tärkeää tehdä tutkimusta, jossa muut sukupuolet olisivat myös huomioitu. Katsauksemme tutkimukset ovat suurin osa Yhdysvalloista, ainoastaan kaksi tutkimusta oli tehty Kanadassa (Kuo ym., 2015; Snow ym., 2022). Tutkimusten länsimaisuus on myös yksi katsauksemme rajoittavista tekijä.

Suurimmassa osassa katsauksemme artikkeleita yhteyden tutkiminen oli korrelatiivista lukuun ottamatta muutamaa tutkimusta, joissa oli vertailtu keskiarvoja (Charak ym., 2018; Muehlenkamp ym., 2010; Walsh ym., 2011) sekä yhtä tutkimusta, jossa vertailtiin saatuja prosenttilukuja (Snow ym., 2022). Korrelatiivisen tutkimuksen rajoituksia on se, että emme voi tehdä syy-seuraussuhdepäätelmiä saaduista tuloksista. Katsauksemme rajoituksena voidaan pitää myös sitä, että tutkimuksissa ei ole kontrolloitu muiden tekijöiden vaikutusta tunnesäätelyyn. Ainoastaan yhdessä tutkimuksessa (Weiss ym., 2013) oli käytetty korrelaatiota, joka huomioi myös muiden muuttujien vaikutuksen. Tulosten tulkintaan vaikuttaa erityisesti lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan sekä mittaushetken välillä oleva oletettavasti pitkä ajanjakso, mikä lisää muiden tekijöiden mahdollista vaikutusta päätemuuttujan arvoihin.

4.2 Käytännön merkitys ja jatkotutkimus

Katsauksemme tulokset osoittavat, että lapsuudessa koettu seksuaaliväkivalta on positiivisesti yhteydessä heikompaan tunnesäätelyyn aikuisuudessa. Tarkastellessa tarkemmin tunnesäätelyn vaikeuksiin liittyviä piirteitä, vaikeuksia on etenkin impulssikontrollissa ja tunnesäätelystrategioiden käyttämisessä. Koska tunteiden säätely on merkittävässä osassa monen mielenterveyden häiriön kohdalla ja lapsuudessa seksuaaliväkivaltaa kokeneilla on kohonnut riski sairastua näihin mielenterveyden häiriöihin, on tärkeää ymmärtää, millaisia

pitkäaikaisia vaikutuksia lapsuudessa koetulla seksuaaliväkivallalla voi olla aikuisuuden tunnesäätelyyn. Lisäksi tiedetään, että varhain koettu trauma tai kaltoinkohtelu voivat häiritä tunnesäätelytaitojen kehittymistä ja lisätä riskiä mahdollisille pitkäaikaisillekin tunnesäätelyn häiriöille (Burns ym., 2010; Warmingham ym., 2023). Katsauksemme tulokset ovatkin samansuuntaisia aiemman tutkimustiedon kanssa sen suhteen, että lapsuudessa koettu seksuaaliväkivalta näkyy mahdollisesti vielä pitkänkin ajan jälkeen uhrin tunnesäätelyn vaikeuksina. Koska tunnesäätelyn vaikeudet voivat aiheuttaa ja ylläpitää psyykkisten häiriöiden oireita (McLaughlin ym., 2020), voisi varhainen puuttuminen tunnesäätelyn vaikeuksiin mahdollisesti ennaltaehkäistä mielenterveyden häiriön puhkeamisen.

Lapsuudessa seksuaaliväkivaltaa kokeneet ovat hyvin heterogeeninen ryhmä. Lapsiin kohdistuva seksuaaliväkivalta on käsitteenä jo hyvin laaja ja kyseinen väkivallan muoto voi ilmetä eri tavoin kontaktillisista tekotavoista kontaktittomiin (Olafson, 2011; Putnam, 2003). Lisäksi voidaan olettaa, että internetin ja sosiaalisen median kasvun myötä myös mahdolliset seksuaaliväkivallan muodot ovat erilaisia verrattuna aiempiin vuosikymmeniin sosiaalisen median mahdollistettua uuden ja erilaisen kontaktittoman väkivallan muodon. Jo tämä voi itsessään aiheuttaa vaikeuksia tulosten vertailtavuudessa tutkimusten välillä, sillä lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan vaikutukset kehitykseen ja hyvinvointiin voivat olla erilaisia riippuen seksuaaliväkivallan muodosta (Putnam, 2003). Heterogeenisyyttä mahdollisesti lisää myös yksi sisäänottokriteereistämme, jonka mukaan lapsuudessa koettu seksuaaliväkivalta määriteltiin alle 18-vuotiaana koetuksi. Ikävuodet 0–18 sisältävät kuitenkin monia eri kehitysvaiheita, joten voidaan olettaa, että vaikutukset tunnesäätelyyn voivat vaihdella sen suhteen, missä kehitysvaiheessa seksuaaliväkivalta on koettu. Jatkotutkimusten kannalta olisi siis tärkeää erotella tarkemmin seksuaaliväkivallan muotoja, vakavuutta, toistuvuutta sekä ikävaihe, jossa seksuaaliväkivaltaa on koettu, tutkittaessa yhteyttä tunnesäätelyyn. Koska lapselle tuntemattomien tekijöiden määrä on viime vuosina noussut ja ollut tuttuja tekijöitä selkeästi suurempi (Mielityinen, 2023), olisi mielenkiintoista tutkia myös sitä, miten erilaiset suhteet tekijään vaikuttavat uhrin tunnesäätelyyn aikuisuudessa.

Kuten mainittu, katsauksemme tutkimukset ovat länsimaisia ja julkaistu pitkälti Yhdysvalloissa. Vaikka katsauksemme artikkelit sisältävät useita eri etnisyyksiä, on huomioitava, että ympäröivällä kulttuurilla sekä sillä, miten eri kulttuureissa suhtaudutaan seksuaaliväkivallan uhreihin, on oletettavasti vaikutus myös tunnesäätelyyn. Täten, tulosten

yleistettävyyden kannalta, olisi tärkeä laajentaa tutkimusta länsimaiden lisäksi muualle maailmaan.

4.3 Lopuksi

Katsauksemme mukaan lapsuudessa koetun seksuaaliväkivallan ja aikuisuuden tunnesäätelyn vaikeuksien välillä on heikko positiivinen yhteys. Seksuaaliväkivalta aiheuttaa yksilölle traumoja ja mahdollisia pitkäaikaisia seurauksia, joista tunnesäätelyn vaikeudet ovat vain yksi tekijä. Katsauksemme on myös yhteneväinen aiemman tiedon kanssa sen suhteen, että seksuaaliväkivallalla on vaikutus yksilön elämään vielä kauan tapahtuman jälkeen. Seksuaaliväkivallan ja tunnesäätelyn yhteydestä etenkin aikuisilla tulisi saada lisää tutkimustietoa, jotta seksuaaliväkivaltaa kokeneille voitaisiin esimerkiksi kehittää interventioita. Tiedon lisääntyessä voitaisiin kiinnittää paremmin huomiota seksuaaliväkivaltaa kokeneiden lasten tunnesäätelyyn ja sen kehittymiseen, jotta tunnesäätelyn vaikeudet eivät jatkuisi aikuisuuteen saakka. Lapsuuden ajan seksuaaliväkivalta on viime vuosina yleistynyt, joten ensisijaisesti olisi erityisen tärkeää tehdä työtä sen vähentämiseksi ja estämiseksi.

Lähteet

* merkitty systemaattisessa katsauksessa mukana olevat artikkelit

Aldao, A., Nolen-Hoeksema, S., & Schweizer, S. (2010). Emotion-regulation strategies across psychopathology: A meta-analytic review. *Clinical Psychology Review*, 30(2), 217–237. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2009.11.004>

Ali, S., Pasha, S. A., Cox, A., & Youssef, E. (2024). Examining the short and long-term impacts of child sexual abuse: a review study. *SN Social Sciences*, 4(2). <https://doi.org/10.1007/s43545-024-00852-6>

* Artime, T. M., & Peterson, Z. D. (2012). The relationships among childhood maltreatment, emotion regulation, and sexual risk taking in men from urban STD clinics. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 21(3), 277–299. <https://doi.org/10.1080/10926771.2012.659802>

* Banducci, A. N., Hoffman, E. M., Lejuez, C. W., & Koenen, K. C. (2014). The impact of childhood abuse on inpatient substance users: Specific links with risky sex, aggression, and emotion dysregulation. *Child Abuse & Neglect*, 38(5), 928–938. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2013.12.007>

Bernstein, D. P., Fink, L., Handelsman, L., & Foote, J. (1998). Childhood trauma questionnaire. *Assessment of family violence: A handbook for researchers and practitioners*. <https://psycnet.apa.org/doiLanding?doi=10.1037/t02080-000>

Bernstein, D. P., Stein, J. A., Newcomb, M. D., Walker, E., Pogge, D., Ahluvalia, T., Stokes, J., Handelsman, L., Medrano, M., & Desmond, D. (2003). Development and validation of a brief screening version of the Childhood Trauma Questionnaire. *Child abuse & neglect*, 27(2), 169–190.

* Brown, M. J., Osinubi, M. O., Amotika, D., Haider, M. R., Kirklewski, S., Wilson, P., & Hansen, N. B. (2024). Childhood sexual abuse and compulsive sexual behavior among men who have sex with men newly diagnosed with HIV. *AIDS and Behavior*, 28(10), 3421–3429. <https://doi.org/10.1007/s10461-024-04438-4>

- Burns, E. E., Jackson, J. L., & Harding, H. G. (2010). Child maltreatment, emotion regulation, and posttraumatic stress: The impact of emotional abuse. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 19(8), 801–819. <https://doi.org/10.1080/10926771.2010.522947>
- Campbell-Sills, L., Ellard, K.K., & Barlow, D.H. (2011) Emotion regulation in anxiety disorders. J.J. Grossin teoksessa *Handbook of emotion regulation*, 393-412.
- Catania, J. A., Paul, J., Osmond, D., Folkman, S., Pollack, L., Canchola, J., Chang, J., & Neilands, T. (2008). Mediators of childhood sexual abuse and high-risk sex among men-who-have-sex-with-men. *Child Abuse & Neglect*, 32(10), 925–940. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2007.12.010>
- Catanzaro, S. J., & Mearns, J. (1990). Measuring generalized expectancies for negative mood regulation: Initial scale development and implications. *Journal of Personality Assessment*, 54(3–4), 546–563. <https://doi.org/10.1080/00223891.1990.9674019>
- * Charak, R., DiLillo, D., Messman-Moore, T. L., & Gratz, K. L. (2018). Latent classes of lifetime sexual victimization characteristics in women in emerging adulthood: Differential relations with emotion dysregulation. *Psychology of Violence*, 8(5), 570–579. <https://doi.org/10.1037/vio0000154>
- Charles, S.T., & Carstensen, L.L. (2011). Emotion regulation and aging. J.J. Grossin teoksessa *Handbook of emotion regulation*, 203-218.
- Chen, L. P., Murad, M. H., Paras, M. L., Colbenson, K. M., Sattler, A. L., Goranson, E. N., Elamin, M. B., Seime, R. J., Shinozaki, G., Prokop, L. J., & Zirakzadeh, A. (2010, July). Sexual abuse and lifetime diagnosis of psychiatric disorders: systematic review and meta-analysis. In *Mayo clinic proceedings* (Vol. 85, No. 7, pp. 618-629). Elsevier.
- Collin-Vézina, D., Daigneault, I., & Hébert, M. (2013). Lessons learned from child sexual abuse research: prevalence, outcomes, and preventive strategies. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*, 7(1), 22–22. <https://doi.org/10.1186/1753-2000-7-22>
- Coyle, E., Karatzias, T., Summers, A., & Power, M. (2014). Emotions and emotion regulation in survivors of childhood sexual abuse: the importance of “disgust” in traumatic stress

- and psychopathology. *European Journal of Psychotraumatology*, 5(1), Article 23306- Article 23306. <https://doi.org/10.3402/ejpt.v5.23306>
- Cumming G., & Calin-Jageman, R. (2016). Estimation statistics with confidence intervals. *Introduction to the new statistics*. <https://thenewstatistics.com/itns/esci/>
- DiLillo, D., Hayes-Skelton, S. A., Fortier, M. A., Perry, A. R., Evans, S. E., Messman Moore, T. L., Walsh, K., Nash, C., & Fauchier, A. (2010). Development and initial psychometric properties of the Computer Assisted Maltreatment Inventory (CAMI): A comprehensive self-report measure of child maltreatment history. *Child Abuse & Neglect*, 34(5), 305–317. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2009.09.015>
- Euroopan komissio. (2024, marraskuu). *Protecting children from sexual abuse*. Migration and Home Affairs. https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/internal-security/protecting-children-sexual-abuse_en
- Finkelhor, D. (1979). Sexually victimized children. Free press.
- Goldsmith, R. E., Chesney, S. A., Heath, N. M., & Barlow, M. R. (2013). Emotion regulation difficulties mediate associations between betrayal trauma and symptoms of posttraumatic stress, depression, and anxiety. *Journal of Traumatic Stress*, 26(3), 376–384. <https://doi.org/10.1002/jts.21819>
- Gratz, K. L., & Roemer, L. (2004). Multidimensional assessment of emotion regulation and dysregulation: Development, factor structure, and initial validation of the difficulties in emotion regulation scale. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 26(1), 41–54. <https://doi.org/10.1023/B:JOBA.0000007455.08539.94>
- Gross, J. J. (1998). The emerging field of emotion regulation: An integrative review. *Review of General Psychology*, 2(3), 271–299. <https://doi.org/10.1037/1089-2680.2.3.271>
- Gross, J. J. (2013). Emotion regulation: taking stock and moving forward. *Emotion*, 13(3), 359.
- Gross, J. J. (2014). *Handbook of emotion regulation* (Second edition.). The Guilford Press.
- Gross, J. J. (2015). Emotion regulation: Current status and future prospects. *Psychological Inquiry*, 26(1), 1–26.

- Gross, J. J., & Jazaieri, H. (2014). Emotion, emotion regulation, and psychopathology: An affective science perspective. *Clinical psychological science*, 2(4), 387-401.
- Gross, J. J., & Muñoz, R. F. (1995). Emotion regulation and mental health. *Clinical Psychology (New York, N.Y.)*, 2(2), 151–164. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2850.1995.tb00036.x>
- Gross, J. J., Sheppes, G., & Urry, H. L. (2011). Cognition and emotion lecture at the 2010 SPSP emotion preconference: Emotion generation and emotion regulation: A distinction we should make (carefully). *Cognition & Emotion*, 25(5), 765–781. <https://doi.org/10.1080/02699931.2011.555753>
- Gross, J. J., & Thompson, R. A. (2007). Emotion regulation: Conceptual foundations. J.J. Grossin teoksessa *Handbook of emotion regulation*, 3-26. The Guilford Press.
- Gruhn, M. A., & Compas, B. E. (2020). Effects of maltreatment on coping and emotion regulation in childhood and adolescence: A meta-analytic review. *Child Abuse & Neglect*, 103, 104446–12. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2020.104446>
- Hailes, H. P., Yu, R., Danese, A., & Fazel, S. (2019). Long-term outcomes of childhood sexual abuse: an umbrella review. *The Lancet. Psychiatry*, 6(10), 830–839. [https://doi.org/10.1016/S2215-0366\(19\)30286-X](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(19)30286-X)
- * Harris, C. E., Carter, S., Powers, A., & Bradley, B. (2021). Impulsivity mediates the link between childhood sexual abuse and juvenile incarceration among low-income African American women. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 30(3), 389–409. <https://doi.org/10.1080/10926771.2019.1692981>
- Hodder, L., & Gow, K. (2012). The long-term effects of childhood sexual abuse. *Individual trauma: recovering from deep wounds and exploring the potential for renewal*, 11, 101-114.
- Joormann J., & Siemer M. (2011). Emotion regulation in mood disorders. J.J. Grossin teoksessa *Handbook of emotion regulation*, 413-427.
- Kerr P.L., & Muehlenkamp J.J. (2007). About me questionnaire. Unpublished scale. Evidence. *Clinical Psychology Review*, 27, 226-239.

- Kim, J., & Cicchetti, D. (2010). Longitudinal pathways linking child maltreatment, emotion regulation, peer relations, and psychopathology. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 51(6), 706–716. <https://doi.org/10.1111/j.1469-7610.2009.02202.x>
- Kober H. (2011). Emotion regulation in substance use disorders. J.J. Grossin teoksessa *Handbook of emotion regulation*, 428-446.
- Kovacs, M., Rottenberg, J., & George, C. (2009). Maladaptive mood repair responses distinguish young adults with early-onset depressive disorders and predict future depression outcomes. *Psychological Medicine*, 39(11), 1841–1854. <https://doi.org/10.1017/S0033291709005789>
- * Kuo, J. R., Khoury, J. E., Metcalfe, R., Fitzpatrick, S., & Goodwill, A. (2015). An examination of the relationship between childhood emotional abuse and borderline personality disorder features: The role of difficulties with emotion regulation. *Child Abuse & Neglect*, 39, 147–155. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2014.08.008>
- Lee, D. J., Weathers, F. W., Sloan, D. M., Davis, M. T., & Domino, J. L. (2017). Development and initial psychometric evaluation of the semi-structured emotion regulation interview. *Journal of Personality Assessment*, 99(1), 56–66. <https://doi.org/10.1080/00223891.2016.1215992>
- Lenhard, W., & Lenhard, A. (2022). *Computation of effect sizes*. Retrieved from: https://www.psychometrica.de/effect_size.html. Psychometrica. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.17823.92329>
- Linehan, M. (1993). *Cognitive-behavioral treatment of borderline personality disorder*. Guilford press.
- Lyons, J., & Romano, E. (2019). Childhood sexual abuse profiles and psychological functioning in adult males. *Journal of child sexual abuse*, 28(5), 544-563.
- Manukrishnan, & Bhagabati, K. (2023). Surviving childhood sexual abuse: A qualitative study of the long-term consequences of childhood sexual abuse on adult women's mental health. *Journal of Psychosexual Health*, 5(4), 253–262. <https://doi.org/10.1177/26318318231221948>

- McLaughlin, K. A., Colich, N. L., Rodman, A. M., & Weissman, D. G. (2020). Mechanisms linking childhood trauma exposure and psychopathology: a transdiagnostic model of risk and resilience. *BMC Medicine*, 18(1), 96–111. <https://doi.org/10.1186/s12916-020-01561-6>
- * Meyer, D., Cohn, A., Robinson, B., Muse, F., & Hughes, R. (2017). Persistent complications of child sexual abuse: Sexually compulsive behaviors, attachment, and emotions. *Journal of Child Sexual Abuse*, 26(2), 140–157. <https://doi.org/10.1080/10538712.2016.1269144>
- Mielityinen, L., Hautamäki, S., Hakala, V., Fagerlund, M., & Ellonen, N. (2023). *Lasten ja nuorten väkivaltakokemukset 2022 : Määrät, piirteet ja niiden muutokset 1988–2022*. (Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen julkaisu; Vuosikerta 2023, Nro 5). Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-7158-5>
- * Muehlenkamp, J. J., Kerr, P. L., Bradley, A. R., & Adams Larsen, M. (2010). Abuse subtypes and nonsuicidal self-injury: Preliminary evidence of complex emotion regulation patterns. *The Journal of Nervous and Mental Disease*, 198(4), 258–263. <https://doi.org/10.1097/NMD.0b013e3181d612ab>
- Nijenhuis, E. R., Van der Hart, O., & Kruger, K. (2002). The psychometric characteristics of the Traumatic Experiences Checklist (TEC): First findings among psychiatric outpatients. *Clinical Psychology & Psychotherapy: An International Journal of Theory & Practice*, 9(3), 200-210.
- Olafson, E. (2011). Child sexual abuse: Demography, impact, and interventions. *Journal of Child & Adolescent Trauma*, 4(1), 8–21. <https://doi.org/10.1080/19361521.2011.545811>
- * Oshri, A., Sutton, T. E., Clay-Warner, J., & Miller, J. D. (2015). Child maltreatment types and risk behaviors: Associations with attachment style and emotion regulation dimensions. *Personality and Individual Differences*, 73, 127–133. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.09.015>

- Ouzzani, M., Hammady, H., Fedorowicz, Z., & Elmagarmid, A. (2016). Rayyan-a web and mobile app for systematic reviews. *Systematic Reviews*, 5(1). <https://doi.org/10.1186/s13643-016-0384-4>
- * Parkhill, M. R., & Pickett, S. M. (2016). Difficulties in emotion regulation as a mediator of the relationship between child sexual abuse victimization and sexual aggression perpetration in male college students. *Journal of Child Sexual Abuse*, 25(6), 674–685. <https://doi.org/10.1080/10538712.2016.1205161>
- Poliisi. (n.d.). *Toimintaympäristöt ja tilastot*. Poliisin tilastot vuosilta 2022-2024. <https://poliisi.fi/toimintaymparisto-ja-tilastot>
- Poythress, N. G., Skeem, J. L., & Lilienfeld, S. O. (2006). Associations among early abuse, dissociation, and psychopathy in an offender sample. *Journal of abnormal psychology*, 115(2), 288.
- Putnam, F. W. (2003). Ten-year research update review: Child sexual abuse. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 42(3), 269–278. <https://doi.org/10.1097/00004583-200303000-00006>
- Rawana, J. S., Flett, G. L., McPhie, M. L., Nguyen, H. T., & Norwood, S. J. (2014). Developmental trends in emotion regulation: A systematic review with implications for community mental health. *Canadian Journal of Community Mental Health*, 33(1), 31–44. <https://doi.org/10.7870/cjcmh-2014-004>
- Rossi, M., Pietilä, M., & Oinas, M. M. (2022). Sanoilla on merkitystä: Termikäsikirja lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan sanoittamiseen. THL. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/144486/URN_ISBN_978-952-343-858-3.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Sanders, B., & Giolas, M. H. (1991). Dissociation and childhood trauma in psychologically disturbed adolescents. *The American Journal of Psychiatry*, 148(1), 50–54.
- Séguin-Lemire, A., Hébert, M., Cossette, L., & Langevin, R. (2017). A longitudinal study of emotion regulation among sexually abused preschoolers. *Child Abuse & Neglect*, 63, 307–316. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2016.11.027>

- Shipman, K., Zeman, J., Penza, S., & Champion, K. (2000). Emotion management skills in sexually maltreated and nonmaltreated girls: A developmental psychopathology perspective. *Development and Psychopathology*, *12*(1), 47–62. <https://doi.org/10.1017/S0954579400001036>
- Singh, M., Parsekar, S., & Nair, S. (2014). An epidemiological overview of child sexual abuse. *Journal of Family Medicine and Primary Care*, *3*(4), 430–435. <https://doi.org/10.4103/2249-4863.148139>
- * Snow, J., Moorman, J., & Romano, E. (2022). Emotion regulation and mental health among men with childhood sexual abuse histories. *Journal of Child Sexual Abuse*, *31*(4), 412–430. <https://doi.org/10.1080/10538712.2021.1970677>
- Spataro, J., Mullen, P. E., Burgess, P. M., Wells, D. L., & Moss, S. A. (2004). Impact of child sexual abuse on mental health: Prospective study in males and females. *British Journal of Psychiatry*, *184*(5), 416–421. <https://doi.org/10.1192/bjp.184.5.416>
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. (n.d.). *Lapsiin Kohdistuva Väkivalta - THL*. <https://thl.fi/aiheet/vakivalta/eri-ryhmat-ja-vakivalta/lapsiin-kohdistuva-vakivalta>
- Thompson, R.A. (2011). Socialization of emotion and emotion regulation in the family. J.J. Grossin teoksessa *Handbook of emotion regulation*, 173-187.
- Tilastokeskus. Rikos- ja pakkokeinotilasto [verkkójulkaisu]. 4. Vuosineljännes 2021, Liitetaulukko 1. Eräiden rikostyyppien kehitys 2017-2021 (ennakkotieto). Suomen virallinen tilasto. https://stat.fi/til/rpk/2021/04/rpk_2021_04_2022-01-19_tau_001_fi.html
- * Walsh, K., DiLillo, D., & Scalora, M. J. (2011). The cumulative impact of sexual revictimization on emotion regulation difficulties: An examination of female inmates. *Violence against Women*, *17*(8), 1103–1118. <https://doi.org/10.1177/1077801211414165>
- Warmingham, J. M., Duprey, E. B., Handley, E. D., Rogosch, F. A., & Cicchetti, D. (2023). Patterns of childhood maltreatment predict emotion processing and regulation in emerging adulthood. *Development and Psychopathology*, *35*(2), 766–781. <https://doi.org/10.1017/S0954579422000025>

- * Weiss, N. H., Tull, M. T., Lavender, J., & Gratz, K. L. (2013). Role of emotion dysregulation in the relationship between childhood abuse and probable PTSD in a sample of substance abusers. *Child Abuse & Neglect*, 37(11), 944–954. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2013.03.014>
- Whitmire, L. E., Harlow, L. L., Quina, K., & Morokoff, P. J. (1999). *Childhood trauma and HIV: Women at risk*. Philadelphia, Brunner/Mazel.
- World Health Organization. (1999). Report of the consultation on child abuse prevention, 29-31 March 1999, WHO, Geneva. In *Report of the Consultation on Child Abuse Prevention, 29-31 March 1999, WHO, Geneva*.
- World Health Organization. (n.d.). *Violence info – sexual violence – sexual violence*. WHO. <https://apps.who.int/violence-info/sexual-violence/>
- Zeman, J., Cassano, M., Perry-Parrish, C., & Stegall, S. (2006). Emotion regulation in children and adolescents. *Journal of Developmental & Behavioral Pediatrics*, 27(2), 155-168.
- * Yaroslavsky, I., Bush, A. H., & France, C. M. (2022). Emotion regulation deficits mediate childhood sexual abuse effects on stress sensitization and depression outcomes. *Development and Psychopathology*, 34(1), 157–170. <https://doi.org/10.1017/S095457942000098X>

Liitteet

Liite 1. Hakulausekkeet

PubMed:

("childhood sexual abuse" OR "childhood sexual assault" OR "child sexual assault" OR "child sexual abuse" OR "sexual violence against children" OR molestation OR CSA OR "minor sexual abuse" OR "Child Abuse, Sexual"[Mesh]) AND ("emotional self-regulation" OR "affect regulation" OR "emotion regulation" OR "emotional regulation" OR "regulation of emotion*" OR "emotion dysregulation" OR "emotional dysregulation" OR "Emotional Regulation"[Mesh]) AND (adult* OR "Adult Survivors of Child Abuse"[Mesh])

PsycInfo (EBSCO), PsycArticles (EBSCO), CINAHL (EBSCO), ERIC (EBSCO), MEDLINE (EBSCO) ja SocINDEX (EBSCO):

("childhood sexual abuse" OR "childhood sexual assault" OR "child sexual assault" OR "child sexual abuse" OR "sexual violence against children" OR "sexual assault in childhood" OR molestation OR CSA OR "minor sexual abuse" OR DE "Child Sexual Abuse") AND ("emotional self-regulation" OR "affect regulation" OR "emotion regulation" OR "emotional regulation" OR "regulation of emotion*" OR "emotion dysregulation" OR "emotional dysregulation" OR DE "Emotional Regulation") AND adult*